

HIRDETÉSEK

tel. — Vnagabb betűvel tel. db apróhirdetés ára 10 tel.

Erdély legelőkelőbb kereskedőinek legfőbb terén levő, intelligens izraelita kereskedő. Részletes, lehetőleg fényes teljes című érdeklődéseket a hűböz »Benősilés« jellegre a további. Diszkrétio biztosítatik 3478-1

zsido és világi képzettségű ember benősilnie olyan családba, legalapítatna. Leveleket »Megre keretnek a kiadóhivatalba. Ifogadtatnak. 3752-1

A magyar-német nyelvismerttel estetik. Sigmund Aschenberg, állítási iroda, Cluj, Regele

Polcholsonap, him, farkaskutya. Utalója Majális-utca 24 alatt részcsül. 3740-1

Fraülein, Wienerin sucht cherin oder zu alter Dame als Stütze per 15-5. Gefällige an Krausz Főter 7. III. e.9. 3741-1

annalra 2 és 3 éves gyerme- ens, vallásos, fiatallembert, aki en kívül román, magyar és tanítani tud. Címét a kiadó- 3742-1

nitanék öt gyermeket chut- net, magyar fordításban, Fried- né. Lébnél. 3744-1

Correspondentin flotte Steno- schinen schreiberin mit guten at Stelle. Adress in der Admi- 3745-1

elyen azonnal kiadó és el- almentes új épület, amely ellet, korszerűség beren- konyha, mellékhelyiségekkel. ekeznél Györgyiaivi-ut 52.

zikosztot és lakást kaphat r. Cím megudható Deák al fényképésznél.

ditások román, magyar, an- elvire, valamint írógéppel gyorsan és pontosan készül- Friedmann hírlapiroda. 3405-1

berbevenni szezonra jobb cial. Ajánlatokat »Fodásze- vatalba kérek. 3734-1

mindenkéül drágábban nt kérem mennyiség és ár om Arnold Arad. 3702-1

reszek főnyomnak egy tiszt- izraelita fiatallembert, ki nagykereskedésben mint elni. Román, magyar és s megkívánatják. Össze- esen lesznek elintéve. lóbb az Uj Kelet szerkesz- ésés jövő» jellegre által kül- k a legnagyobb titoktartás nul hozzám juttatnak.

erite női kalapszalon toriei 6. (Kossuth L.-u.)

olszór és szajgyártóbiánk

hicelyben és nagyban legol- dást megrendeléseket »Ez josta- s. — Jelenlegi taló és berzők- tételnél 5 százzalék kedvez- RYAR, Gyútagy-utca 1 — tel. Telefon gyár 2-86. lakás 3-87

vet, aggancsot, husolást int mindennemű tlmár- gasabb napi árban vásárol 1310

gyár Rt. Cluj

mmering

1000 méter felett

bergi, ga-

papírárak

arra érkeztek

ház

Engrosi

Engrosi

Engrosi

Engrosi

Engrosi

Engrosi

Szerkesztőség, kiadó- hivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop. — Brassai-utca 10.

Az Uj Kelet telefonjai Szerkesztőség 977 Kiadóhivatal 844 Nyomda 879 Hűböz osztály 455 Zs. N. Sz. 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címen- dők. — Kéziratokat nem adunk vissza és nem őríz- hetünk meg

V. évfolyam, 97. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Ijar. 6.

1922. május 4, Csütörtök

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Előfizetési árak

Romániában
Egész évre 400 tel
Félévre 220 tel
Negyedévre 120 tel
Egy hónapra 40 tel
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 2 tel

Csehszlovákiában

Egy hónapra 25 ck
Egy szám 1 ck

Jugoszláviában

Egy hónapra 20 dinár
Egy szám 1 dinár

Igazság, előkelőség, lovagiasság

Ha költő mondta volna, aki gyökérét a jelenbe és légyökér-vátesztét a messi jövöbe ereszté, akkor se tudta volna mélyebben, korszerűbben és profétikusabban mendáni. Lloyd George nem költő és nem vátesz. Politikus. De ha rá gondolunk, el kell dobnunk a politikus szó rut, méregkeverő karakterét, 6 ma talán az egyetlen a politika európai csináló között, aki emberi mivoltának legfenékeig gondolkodik ennek a véres és rohadt Európának, ennek a zül- leni, hullani rendeltetett féhérember- nek a sorsán. S a szavak, amik be- löle kirobannak, már nem is szavak, hanem események. „Igazság, előkelő- ség, lovagiasság, erre van szükség, hogy a világot ezer fekélyes sebéből kigyógyítsuk.“ Ezt mondotta Lloyd George. A német külügyminiszter azt mondja erről a három szóról, hogy aranybetűkkel kell odairni a génuai konferencia szemöldökfájára. De ez kevés. Ennek a három szónak kell újrameznie az új korszakot, amely- ről Lloyd George beszél. Ahogy a francia forradalmat és a forradalmi Európát a „szabadság, egyenlőség, testvériség“ szóháromsága indította meg, úgy kell az új szóháromságnak a győzülő emberiség e forradalmi korát jelölnie.

Tíz évvel a háboru előtt talán banalitásként hatott volna. Ma a kor lelke lüktet benne, a kor reszketősen eltárt karja és reszketős vágyako- zása. Aki kimondotta, valósággal megbízottat, kildetést kapott az idő lekiismeretétől. Lloyd Georgeban sok vívódás, tusa, gondolkodás, kin és byroni gyótródés után született meg és fakadt fel mint egy virágzó valóságos mangófa esoda. Részlet é- ben, apránként már elmondta nemegyszer. Elmondta a ver- saillesi békekonferencián, alsóházi beszédeiben, a legfelső tanács ülésén, amelyen az álszent Wilsonnal, véreskarmu Clemenceauval és ezek esatlósaival kellett verekednie egy- magában. Most derült nyilvánosságra a legfelső tanács 1919 iki ülésének a hiteles jegyzőkönyve: kitudódik ebből is, milyen embertelenül, milyen imperialisztikusan, milyen győzelem- itasan osztogatták a Wilsonok és a Clemenceauk koncnak egy-egy terület fehéremberét. Lloyd George egyedül harcolt az igazságért, az előkelőségért és a lovagiasságért, amit egy belső sugallat diktált neki. „Önök lengyelek — kiáltotta Paderewszky felé — azt hiszik, csak azért halt meg más- félmillió francia, ayolészáz ezer angol, félmillió olasz, hogy a lengyelég tel- hetetlenül élvágygyal falja fel a szer- veinek idegen nemzeteket!“ S amik- or Paderewszky dadogva azt mondta, hogy a lengyel adatok szerint ez nem így áll, Lloyd George oda- kiáltotta lángoló haraggal: „Ha az önök adatait nézzük, akkor a len- gyelek mindig úgy bántak a zsidók- kal, mint a testvéreikkel.“

Ez az igazságkereső, békéért har- coló Lloyd George Génuában is meg- találta magát Két héttel ezelőtt még azt mondta, hogy a győzteseknek nem szabad a legyőzött népeket ki- nozni. Nem Rathenau, nem Caserio és nem valamelyik legyőzött ország politikusa mondta ezt, hanem a vi- lággőz Anglia első embere. Ez a mondanivaló most felfokozódott és kikristályosodott. A szívéből mondja. Véres vízióiból Igazság, előkelőség, lovagiasság. Ha mi győztesek nem

leszünk igazságosak, akkor miránk csap le maholnap az igazság. Hs mi győztesek nem leszünk előkelőek, akkor a mi vég- zetünk is megfúlás a kicsinyesség- ben. És lovagiasságnak kell lennünk a szó nemes és gyöngéd értelmében. Ahogy a középkori lovag, aki vas- páncéllal, sisakkal, pajzsával és két- élű szabályával maga volt a félelme-

Francia - belga haditanács Mainzban

Tovább folyik a francia csapatok felvonulása a Rajnán. A szerb király inkognitóban Párisba utazott. Jasper belga delegátus orrot kapott Lloyd Georgetől. A belgák nem vettek részt az orosz ülésen

Az Uj Kelet tudósítójától
Berlin. A Wolff-ügynökség génuai tudósítója jelenti, hogy Barthou való- színűleg három napig marad Páris- ban és ezalatt, mint a francia dele- gáció közli, szóbelileg részletesen referál a kormánynak és további utasításokat kér. Visszatérése után résztvesz a konferencia ple- nárius ülésén.

Ennek a francia forrásból származó hírek nem hisznek és arra lehet következtetni, hogy Anglia és Fran- ciaország között feszültté vált a vi- szony, főleg azért, mert Lloyd George követelte, hogy a versaillesi szerző- dést aláíró szignatárius hatalmakat hívják össze konferenciára. Tudva- levő, hogy Poincaré ezzel szemben azt akarta, hogy Anglia és Francia- ország egymásközt tanácskozzon. Fel- tűnő, hogy

két nap óta mélységesen hall- gatnak a versaillesi szerző- dést aláíró hatalmak összehi- vása felől.

Most már sem időpontról nem hal- lani, sem arról, hogy Lloyd George igyekezze összehívni egy újabb kon- ferenciát. Alapos az a gyanu, hogy Barthou elutazásának egy nappal való alhalasztása szoros összefüggés- ben áll e feltűnő hallgatással. A párisi utnak nincs más célja, mint hogy Barthou utasítást kérjen Poin- carétól arra nézve, hogy milyen maga- tartást tanúsítson a francia delegáció az orosz kérdésben. Ha Lloyd George hajandónak mutatkozik Poincaré javaslatának elfogadására, akkor a francia kormány magatartása is sokkal engedékenyebb lesz.

Lehetséges azonban, hogy Barthou nem fog visszatérni Génuába. A Barthouval folytatott tárgyalások után Poincaré nincs megelégedve Barhou génuai viselkedésével, amint már elég érthető módon tudomására is adott.

Franciaország nem nyilat- kozik május 31-ike előtt

A „Coriera dela Sera“ úgy értesül, hogy Barthou kétórás tanácskozás során Lloyd Georgenak kijelentette, hogy Franciaország május 31-ike előtt és Né- metország követendő magatartásának ismerete előtt nem hajlandó a politikai helyzetről és az igénybe veendő meg- torlási eszközökről már most tárgyalni. Ezzel szemben Lloyd George állás- pontja az, hogy okosabb és politikussabb

tesség, de amikor magához emelte szíve hölgyét, olyan volt, mintha páncélján keresztül tört volna elő virágbafehér szíve. Szép a komor erő, de nincs szebb, mint ha ez az erő gyengédséget mutat. „Hol erő és gyengédség egyesül — mondja Schiller — az összhang ott csak jó lehet.“ Adjátok vissza az emberiség- nek a jót, adjátok vissza neki a har- móniát! Igazság, előkelőség, lova- giasság.

minden intézkedést előre megvizsgálni, mielőtt a szerencsétlenség ránk tör. Meglepetések elkerülése és pillanatnyi indulatok hatása alatt való cselekvés kikerülése végett szükségesnek tartja a nyilvános vélemény kicserélését annál inkább, mert a tervbe veendő meg- torló intézkedések ismerete csak elő- nyos lehet Németország állásfoglalására. Lloyd George világosan sejtetni en- gedje, hogy a francia minisztertanács határozatát nem tekinti utolsó szónak és a jogi érveléseket nem fogadja el.

Összehívják a francia külügyi bizottságot
Barthou Párisban való időzése alatt a francia kamarát és a szenátus kül- ügyi bizottságát szerdán délutánra ülésre hívják össze. Az összehívásnak

Rathenau Lloyd George nagy beszédéről

Rathenau német külügyminiszter nyilatkozott a sajtó képviselőinek. Rathenau kijelentette, hogy a génuai konferencia teljesülésének esetleges egybehívása

a konferencia egyik szakaszának befejezését jelentené.

Most a konferencia új szakasza kez- dődött. Csatlakozunk ahhoz a beszéd- hez, amit Lloyd George az angol és amerikai újságírók előtt Génuában tartott. Irigylem azokat, akik ott vol- tak, mert Lloyd George sok beszéde között ez volt a legfényesebb. Külö- nösen megható az a nagy alaposság, amellyel Lloyd George a mostani időn tultette magát és pillantást ve- tett a távoli jövőbe. Három szót mondott ki:

Igazság, előkelőség és lova- giasság.

Ezt a három szót aranybetűkkel kel- lene a konferencia felé kiírni és ak- kor megszületne Európa békéje és minden nemzet kötelezné magát, hogy ilyen tervek csakugyan vannak, azok az egész világ rokonérzésére számí- thatnak, mert akkor valóban

történelmi eemény a génuai konferencia.

Az igazi világbéke minden tervezete, amelynek valóban igazság, valameny- nyi nemzet egyenjogúsítása az alapja, számíthat Németország támogatására. Ha a megvalósítás sikerül, mindenki

a célja, hogy az alkotmányos tényezők a génuai konferencia által felidézett poli- tikai helyzetet megvizsgálják.

A „Temps“ írja Génuából: Az Európa újjáépítésének ürügye alatt egybehívott konferencia csak ürügy az angol politikának arra, hogy az utat az orosz előrukkolás előtt megnyissa.

Praktikus eredmények egyelőre Orosz- országtól nem várhatók, ezzel szemben ha Középeurópa és a Balkán csőbe jutott államait néhány százmillió font sterlinggel reorganizálják, akkor össze- kötő kapcsolatot jelenthetnének nyugat és kelet között.

Sanremóban lesz a legfelső tanács ülése

A Lux jelenti: Félhivatalosan jelen- tik, hogy Lloyd George két-három hét- tel tovább marad Génuában, mint az kezdetben előrelátható volt. Lloyd George a parlament üléseire sem fog visszatérni, hanem

Sanremóban a legfelső tanács ülésén vesz részt

s azután ismét visszautazik Génuába. Angol politikai körök közlik, hogy Lloyd Georgenak még most is az az intenciója, hogy a főtanács üljön össze Génuában, hogy állásfoglaljon a má- jus 31-én esedékes német fizetésekkel kapcsolatos teendő ügyében. Lloyd Georgenak az a véleménye, hogy Né- metország köteles a versaillesi béke- szerződést végrehajtani és az a kíván- sága, hogy Poincaré is résztvegyen a legfelső tanács ülésén.

Japán még nem paktált le

A japán külügyminisztérium cá- folja azt a hírt, hogy Japán, Orosz- ország és Németország között szövet- ség jött volna létre, vagy errevonat- kozó tárgyalások folynának.

Lloyd George incidense Jasperrel

A delegációk körében élénken kom- mentálják azt az incidenst, amely Lloyd George és a belga delegáció vezetője, Jasper között történt az egyik albi- zottság ülésén. Az ülésen Lloyd George egy belga indítvány ellen foglalt állást, mire az ülés után Jasper követte Lloyd Georget a Hotel Miramareba, amelynek előcsarnokában szemrehányást tett az angol miniszterelnöknek az ülésen kö- vetett magatartása miatt. Lloyd George hevesen

visszautasította a támadást és kikérte, hogy ülésen kívül bárki is felelősségre vonja, vagy csak kérdést is intézzen magatartása felől.

Az incidens kinos feltűnést keltett. A Lloyd George és Jasper között történt incidens előzményeire vonatko- zólag még a következőket jelentik:

A politikai albizottság ülésén az orosz memorandumot tárgyalták és a hatodik pontnál Jasper belga delegátus azt indítványozta, hogy Oroszország csak akkor adhasson a lefoglalt javak- ért rekompenzációt, ha maguk a le- foglalt javak fel nem kutathatók és azonosságuk meg nem állapítható.

Lloyd George a javaslat ellen szólt fel

és kérte, hogy kölcsönös bizalmatlan- sággal ne nehezítsék meg a megértést. Barthou Jasper javaslatát mellett emelt szót.

den katona, akit az ember termen kívül lát. zöbéli instanciájára az Al-ági Hivatal kirendeltségé-je engedélyt adott, hogy ink a nézőtérre. Listára entkezőket és mentünk az

yalást ugyanis a kaszinó sokra is alkalmas, szellős, sztermében folytatják. A katonai vad- és védelem egy polgári jegyző a vannak elhelyezve. A erdődiszletek. A szinpad védők és saját számára osszu asztal. Négy-öt védő onta a közel hatvan főv-édközül, akik Dobrescu, i kamara elnöke vezetésé-meretesen és nagy ambi-ék el a védelmet. Csak tanúhallgatásoknál és tiltakozó saunációk alkál-tek mindnyájan, most, delem tanuin van a sor, néhány ügyvéd is unat.

sen ezredes, a tanács ikus katona, higgadt, ko- Rövid előadást és kifa-let kötetel a pár minden-öt: a vádtól és védelem-nt. A tanukhoz a vádolt- lenül is kérdést intézhet-ndszeresség, főleg rovídség vádoltak előbb lejegyzik

képviselőjét, Cernat br- apok leírásai szerint zord, emöldökü, érzéki férfinek fantáziám. Ahogy ott kére való irathalmaz mel-yes, hátrafésült, sűrű ha- tti szöke bajszával és mberök egykedvű nyugal- rbe ért bécsi fiskálisnak ember. Azt mondják, a l való rossz bánásmód az ő utasítása szerint tör- g alantas közegek magán- t. Az ügyvédek azt kifo- ként szereplésében, hogy mányozza a szocialista-

n nézőtérén elkülönített n ülnek hosszú padokon, gtonzótt farások között rban a vádoltak jobb- oldalt két-két csoport- b az erdélyiek, mögötté ahol a szabálásra he- lottak ülnek. A szembea n az első csoportban a k ülnek, mögöttük a re- zeket két üres pad vá- beszarabiaiaktól és a ter-

k, elnyűttek, börtönleve- kadtak a vádoltak. Mind- ben könyv vagy jegyzet, íletesen olvasnak; a lelki ami az olvasás élvezeté- ányzik belőlük. Szívbe- szép fiatal diákleányok és és a munkában megrán- erkálrubás munkásszáz- hajlongása.

kon tavasz szürödik... beliek között Christescu a reméltebb. Piros nyakkö- is észre lehet venni, hogy lötte hullámszik. Rövidre őszbe borult, de sápadt, om arcából fekete szem- és akarók lelke villan. magasán ivelt és széles. sták típusa. Hinni kell a hogy a lázongó tömeget fékezze és hogy evoluc- em erőszakot.

iek közül Gazdag János keményen. Önérzetes és egyszerű kömvest a vé- lják, milyen rendszeressé- jogikusan, menői ökonó- kérdéseit a tanukhoz.

stik padosorában, az utolsó ül Max Goldstein. Dege- különösen orra vonalán Orrnyerge szük homlo- m egy vonalba esik; előre- sa kifejezéstelen, szemei a t suhancoa mindjárt el- letett alacsonyabbrendűs- bóbiskol, könyv sem a mellette.

A nyolcvanadik tárgyalási napon öt reggélbeli és két erdélyi tanut hallgattak ki. Mindnyájan a vádoltak javára vallottak. Nagyon unják már az esetet. A tanács és az ügyész és az ügyvédek. A vádoltak is bizonyára. Szabó Imre.

Letartóztatott okirathamisító

Aki más bizonyítvánnyal akart jegyzőt lenni

Az Uj Kelet tudósítójától

Érdekes okirathamisítási ügy került napvilágra a kolozsvári belügyi államtitkárságnál. A napokban egy Nicolae Mirici nevű vilceani (Brassó-vármegye) illetőségű fiatalember jelent meg a reszortnál és engedélyt kért arra, hogy a fogarasi jegyző-tanfolyam hallgatói közé felvegyék és júniusban vizsgát tehesen, mert meg akarja szerezni az oklevelet. Fel- tünt, hogy Mirici összes iratait köz- jegyzői másolatban hozta magával és ezért az államtitkárság az engedély megadása feletti döntést elha- lasztotta.

Az államtitkárság gyanuja, hogy az okmányok nem kifogástalan eredeti-ek, nem is volt alaptalan, mert Mirici benyújtott iskolai bizonyítvá- nyai tényleg hamisítványoknak bizonyultak. A fogarasi jegyzőtanfolyam vezetőségétől ugyanis átirat érkezett a reszorthoz, amelyben értesítette az államtitkárságot, hogy egy magát megnevezni nem akaró egyén felje- lentést tett Mirici ellen a tanfolyam igazgatóságánál. A feljelentés szer- int Miricinek csak hat elemi isko- lája van és gimnáziumot sohasem végzett, ha pedig mégis vannak köz- épiskolai bizonyítványai, úgy azok minden bizonyítvány hamisítványok.

Szerdán délben, amikor Mirici ismét megjelent a reszortnál, az államtitkárság magához kérte a detektív-stület vezetését, amely vállaltára fogta a gyanús fiatalem- bert Mirici hiábavaló tagadása után beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy szeptemberben beiratkozott a fogarasi jegyzőtanfolyamra, de csak feltételesen fogadták el hallgatónak, mert nem voltak bizonyítványai. Azóta rendszeresen eljárt az előadá- sokra. De most, amikor közelednek a vizsgák, az igazgatóság ismételtén felszólította, hogy hat középiskolai osztály elvégzéséről szóló bizonyít- ványait sürgősen terjessze be, mert különben kizárják a tanfolyamból.

Ekkor egy barátjának a segít- ségével megismerkedett egy Petruca János nevű volt falubelijének a bátyjával, akitől megszerezte a szükséges hat iskolai bizonyítványt. A bizonyítványok Petruca Jánoséi voltak, aki Székelyudvarhelyen hat gimnáziumot végzett, de 1915 ben meghalt. Az iratok teljesen megfe- leltek, mert Petruca János nemcsak falubelije volt Miricinek, hanem egy évben született is. Csak a nevet kellett megváltoztatni. Mirici barát- jának segítségével az okiratokból gondosan kitérte Petruca János nevét és helyébe a saját nevét írta be. Az iratokról aztán közjegyzői másolatokat készített és azokat ter- jesztette be a belügyi államtitkársághoz.

Az okirathamisító fiatalembert a kihallgatás után átadták az ügyész- ségnek. Barátja és az elhunyt Petruca János bátyja ellen bünpártolás címén eljárást indítottak.

Magyarország és a román lak- bérleti törvény. A bukaresti magyar követtség közli, hogy Magyarországon a román alattvalók lakbérleti ügyekben ugyanazon elbánásban részesülnek, mint a magyar állampolgárok. Tekintettel az új lakbérleti törvényre, a magyar kor- mány reciprocitással fog élni.

Az alkotmányreform a politikai erők próbája

Az alkotmányozó nemzetgyűlés ellen egységes az ellen- zék. Az őssze volt pénzügyminiszterek részvesznek az előkészítésben. Antonescu párisi követ nyilatkozata a pénzügyekről. A pótválasztásokon a nemzeti párt minden eshetőségre elkészül

Az Uj Kelet tudósítójától

A liberális kormány legközelebbi feladata az alkotmányreform meg- valósítása, amelyre lázas sietséggel készül 100 képviselőből álló bizott- ság. A szászabizottság, amely a nyári szünet alatt is együtt van, az alkotmánytervezettel érdemileg csak Bratianu miniszterelnök visszatérése után fog foglalkozni, de az előkészü- leteket már most megteszik. Az alkot- mányreform körül ugyanis az ellen- zéki sajtó hasábjain egyre behatöbb vita alakul ki és a legmérsékeltbb ellenzéki politikuskok is kétségbe- vonják:

van-e a jelenlegi parlamentnek joga eme nagyfontosságú reform megoldására, külön választások által egybehívott nemzetgyűlés nélkül?

A kormány ezzel szemben már hiva- talbélése alkalmával az új választá- sokat nemcsak a kamara és a szená- tus, de egyidejűleg az alkotmá- nyozó nemzetgyűlés megválasztására irta ki. Az ellenzék egységes ellent- állása azonban, hir szerint, az ural- kodót is más elhatározásra bírta és tartanak a liberális pártban attól, hogy amennyiben az ősszi ülészak megnyitáskor nem hozzák tető alá az új alkotmányt, később már nem kerülhet rá sor.

A mai parlament alkotmá- nyozó jellegének elismerése, illetve alkalmazása pr sztsz- kérdéssé nőtt és amennyiben az ősszi ülészakban nem kerül tárgyalásra az alk. tmányre- form, ez a kormány bukásá- val lenne egyértelmű.

A liberális párt körében már csak is szükség esnek tartják, hogy az új alkotmányt a liberális párt alkossa meg, mert szerintük más párt nem rendelkezik azzal a szakértő appará- tussal, amely eme nagy horderejű reform megalkotásához szükséges. Utalnak a párt törvényjavaslat elő- készítő bizottságának munkájára, amellyel még az ellenzéken elkészít- tettek az új alkotmányt, de utalnak arra is, hogy

Románia jövőjének csak törté- nelmi párt szabhatja meg fejlődési irányát megfelelő alaptörvényekkel

Nem lehet azonban kétséges, hogy a kormány vállalkozása az egész el- lenzék egységes ellentállása miatt súlyos belső küzdelmeket idéz föl és az alkotmányreform körül Romániá- ban eddig példátlan párharcok fej- lődnek. Súlyosbítja a helyzetet, hogy az ellenzék csak a parlamenten ki- vül száll szembe a kormánnyal, a parlamenten kívüli akciók legális ha- társait pedig mindenkorj nehéz volt megvonni.

Az alkotmányreform a minisztertanács

Tegnap délután öt órákor minisz- tertanács volt, amely 8 óráig tartott. A tanácskozáson az alkotmánymó- dosítás keresztülviteléről tárgyaltak.

A minisztertanács elhatározta, hogy erre a célra bizottságot nevez ki, amelyben a különböző miniszté- riumok szakértői foglalnak helyet. Minden minisztérium mellett lesz ilyen bizottság, mely az illető mi- nisztérium adatait fogja az új alkot- mány számára feldolgozni. A pénz- ügyminisztérium bizottságában he- lyet foglalnak a volt pénzügymi- niszterek is.

A bizottságok elkészítik az ősz- eszes minisztériumok reorganizációjára vonatkozó javaslatokat, valamint az

állami tisztviselők szolgálati prag- matikájáról szóló tervezetet. Ezeket a pénzügyminiszterhez nyújtják be, aki összeegyezteti őket és átteszi a miniszterelnökhez. A hivatalnokok pragmatikáját minden minisztérium- ban öt-öt külön bizottság fogja vé- gezni, melynek tagjai lesznek az ál- lamtitkárok egy igazgató és három tiszt- viselő.

Remélik, hogy mindezek a szak- bizottságok egy hónap alatt elké- szülnek munkájukkal, amelyeket az- után a közjogi elvekkel való össze- egyeztetés végett a parlamenti bizott- ságok fognak munkába venni.

E bizottságok szeptember végéig elkészülnek a munkával, amely ősz- szel a parlament elé kerül.

Javulnak az ország pénzvizonyai

Bukarest, május 3. Az „Izbanda“ msi száma interjút közöl Antonescu párisi román követől. Antonescu szer- int a liberális párt takarékossági intéz- kedései kitűnő hatást tettek a kül- földre.

— Ami a kincstári bonok ügyét illeti, — mondotta Antonescu — erre a kérdésre egy hónap múlva szerettem volna válaszolni, de mert csak angusz- tusban térhetek vissza az országba, most is közlök már annyit, hogy ezt az ügyet rövidesen rendezzük. Néhány héten belül véglegesen elintézem ezt a kérdést. Az ország meg fogja látni, hogy ennek következménye a valuta állandó és nagymérvű javulása lesz.

— Románia pénzügyei egyébként successive javulnak, ami a jelen kor- mányzat ostitudatos pénzügyi politiká- jának a következménye.

A májusi pótválasztások ügyében

a nemzeti párt felhívást intézett vidéki szervezeteihez. Felszólítja a bizalmi férfiakat: ne iljenek fel a kormány- párti híreszteléseknek, amelyek szerint a jelölések elé ez alkalommal nem gördítenek akadályokat. Minden kerü- letben legalább három jelöltől gondos- kodjanak, hogy visszautasítás esetén ne érje meglepetés a pártot. A pótvá- lasztásokon különben — írja a „Patria“ — csak a nemzeti párt áll szemben a kormánnyal, az aversecánusok ta- nultak az általános választásokon szer- zett tapasztalatokból és nem veszik fel sehol a küzdelmet.

Románia ragaszkodik a jóvá- tételhez. Bukarestből jelentik: Romá- niának a új ellenséges államokkal: Németországgal, Magyarországgal, Ausz- triával és Bulgáriával szemben fennálló jóvávételi követelése ügyében tegnap reggel értekezlet volt a külügyminisz- tériumban, amelyen résztvettek Bratianu Vintila pénzügyminiszter, Duca külügy- miniszter és a párisi jóvávételi bizott- ságba kiküldött román delegátus is. Elhatározták, hogy a kormány minden lehetőet el fog követni, hogy ez államo- kat kötelezettségük teljesítésére bírják. A tárgyalásokat délután folytatták. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban azt is jelenti a Rador, hogy Bratianu Vintila pénz- ügyminiszter tegnap hosszabb tárgya- lást folytatott a bukaresti osztrák követtel.

A kolozsvári nagy sztrájk ügye a törvényeszk előtt. Ma kezdte a ko- lozsvári törvényeszk Bohatiel bíró el- nöklele alatt a nagy sztrájk vádoltai ügyének tárgyalását. A tárgyalást be- vezető formálisok után Bohatiel elnök észrevette, hogy a fővádlottak közül három a bukaresti kommunista perben mint tanu van megidézve. Boila Zacha- riás dr. védő kérésére a tárgyalást emiatt elnapolták.

PILPUL

(*) Százötven mandátumra számít a magyar miniszterelnök. Csak száz- ötvenre. Még ez a százötven se biztos, de annyira szerény már még se lehet egy premier, hogy még ebben a ke- vében is kételkedjék. Különben is ugy- áll a dolog, hogy a választások előtt a siker mindig biztos. Minden miniszter ilyenkor úgy gondolkodik, mint Andrassy Gyula szenior, a fejedelmi audienciák előtt. Schaumburg Lippe fejedelme kérte egyszer magához a külügyminisztert. Andrassy diszbe vágja magát és a Schaumburg-Lippe-ház sárkány-rendjelét kéri a komornyiktól. Ez feltárja a rendjeles kezítést, de a sárkányrendet nem találja meg.

— Hát menjen — mondja a gróf — és vegyen egyet a Grünbaumnál.

A komornyik megvette az emblémát, a külügyminiszter feltűzi és megjelenik a német fejedelem előtt. A felőrási audiencia után a fejedelem gráciájá- ról biztosítja a külügyminisztert és egy sárkányos csillagot vesz ki egy skatulyá- ból. Amint aztán a grófhöz lép, hogy a rendjel szalagját a kabátjára tűzze, zavartan visszadöbbenkedet.

— Bocsanat, kedves gróf — mosoly- gott zavartan — nem tudtam, hogy már meg van önnek.

A gróf szintén mosolygott.

— En meg, fenség, nem tudtam, hogy még nincs meg.

Bethlen és Gömbös között is ilyen forma diskurzus folyhatott le a minisz- terelnök nyilatkozata után.

— Százötven mandátumról beszéltél tegnap, kegyelmes uram. Nem tudtam, hogy már meg van.

— En meg, kedves Gömbös, nem tudtam, hogy még nincs meg.

o Európa most megint ideges. Van valami nyugtalanító a világpolitika af- moszférájában. Génauát Lloyd George a békegondolat megszilárdítására hívta össze. Mert béke van, szerződéseket kötöttek, amelyekben paragrafusokba foglalták Európa új rendjét, de ezek a szerződések még nem tükrözik vissza az élet igazi kívánásainak a képét. A fegyverek lephentek, de a békegondo- lat nem jutott el a pihenőhöz, mert Európában tovább pusztít a gazdasági élet háboruja. Mit akart Lloyd George Génauában? Az igazi békét akarta, a gazdasági élet feltámasztását, az éhség lecsillapítását, hogy vele a nyugtalan- ság minden csiráját elfojtsa. Békét akart. A béke pedig csak akkor való- ságos béke, ha minden népnek életle- hetősége és kenyere van. Lloyd George Génauában életlehetőségeket és kenyeret akart adni az európai népeknek. És mi lett Génauából? Ujabb feszültségek és újabb nyugtalanságok kirobantója. Európa nemhiába ideges. Oka van az idegességére. A világpolitika atmoszfé- rája nyugtalanító. De ebből a nyugta- lanságból még megszülethet Európa igazi nyugalma.

o A világháború kitörésekor is ilyen feszült volt a népek hangulata. A világ- politika felhőzete akkor is telítve volt a vihar elektromosságával. A közelmúlt eseményeinek kutatói még most is azt állítják, hogy a világháborút meg lehe- tett volna akadályozni, ha békés tár- gyalásokra ültek volna össze Európa népei. A krízis megszűnt volna és meg- szűnt volna a háború oka is, ha az akkori császári Németország nem sze- gül szembe az angol javaslattal és el- fogadja a békekonferencia tervét. Ak- kor nem tanácskoztak, hanem felvon- tatták az ágyukat. És ebből, az embe- riség ellen elkövetett árulásból itt van- nak előttünk a világháború véres tanul- ságai. Most megfordítva áll a helyzet. A nagy konferencia létrejött, amelynek célkitűzése nem kisebb: világbékét akar csinálni. Lehet e ilyen szent akarásból a másik kegyetlen végtel: háború? Most együttülnek Európa népei és ta- nácskoznak. Nem hiányzik Génauából egyetlen nép sem. Ha ebből a konfe- renciából háború lenne, akkor a törté-

Ha gyorsan kiszolgált, pontosan kimért és jó tűzifát akar, forduljon a Frenkel-fatelephoz (volt Janovitz és Tsa) Strada Apriljorelor (Byufagvár-u.) 13. Telefon 2-90, 4-01, 2-64.

nelem ítélete ezerszer szigorubbant suttaná azt a népet, amely a világbeke gondolatából a háború átkát zudítaná Európára. De ettől nem kell tartani. Ha történnek elhamarkodott lépések, ezeket helyre lehet hozni. Genuából, ahova a különböző államok delegátusai Európa népeinek békevágyát vitték, nem a háború véres kísértete fog ráereszkedni Európára, hanem a béke emberi diadala.

HIREK

Sándor király házassága. Bukarestből jelentik, hogy a „Viitorul” mai száma közli Sándor szerb király és Marioara hercegnő esküvőjének részletes programját. A királyi család május 29-én utazik Belgrádba, hova másnap délután öt órakor érkeznek. A katedrálisban ezután Tedeum lesz. Este diszvacsera a királyi palotában, amely után egy 2000 főből álló énekhar szerezadót ad a királyi vendégeknek. Május 31-én a különféle udvarok delegációit fogadják. Megérkezik Albert angol herceg, az angol király fia is, aki Marioara hercegnő tanúja lesz. Az esküvőn számos belga, görög, olasz és más herceg vesz részt. Délben diszbed a királyi palotában. Az esküvőt június elsején tartják a katedrálisban. Utána ünnepélyes fogadtatás, katonai szemle és diszvacsera a királyi palotában. Az új pár ezután a Szlovénia-kastélyba utazik.

Glasner Móse Marosvásárhelyen. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség diszelnöke, Glasner Móse nyug. főrabbi a marosvásárhelyi Mizrahi Egyesület meghívására vasárnap, május 7-én délután fél három órakor a kulturpalota nagytermében előadást tart. A Marosvásárhelyhez közlekedő helycsoporthoz figyelmét ezután hívjuk fel a ritka alkalomra, hogy agg vezérünk szónoklatát meghallgathassák. Értesülésünk szerint Glasner főrabbi május 21-én a Bánát fővárosában, Temesváron fog beszélni.

A vasút visszafogadja esküt nem tett alkalmazottait. A bukaresti CFR. vezérigazgatóság a napokban értesítette az üzletvezetőseket, hogy az eskütétel miatt elbocsátott vasutasokat, ha szolgálatuk folytatására jelentkeznek, vissza lehet helyezni állásukba. A reaktiválás feltétele a román nyelv ismerete. A magyar vagy osztrák állampolgárságú vasutasok, szakképzett vasutasok kérvényeiket az illetékes üzletvezetősekhöz adhatják be s ha az előírt feltételeknek megfelelnek, a CFR. újra kinevezi őket.

Kolozsvár földgázkoncessziója. Dr. Pop Julian polgármester és dr. Hossu Vazul főjegyző tegnap Bukarestbe utaztak, hogy a földgázkoncesszió ügyében megkezdett tárgyalásokat az iparügyi minisztériummal befejezzék.

Zsidók a nemzetközi művészetben. Londonból jelentik: Május 28-án a világ összes nagyobb nemzetének művészei kiállítás rendeznek Düsseldorfban. A kiállítás rendezője több nagynevű zsidó festőművészt is fölkerít a tárlatban való részvételére és kijelentette, hogy a zsidó nemzetnek a tárlaton külön osztálya lesz. A zsidó művészek közül sokan lelkesedéssel üdvözölték ezt az újítást.

Sikkasztással vádolt klinikai tisztviselő. Rall Imre ploesti-i mérnök-hallgatót néhány hónappal ezelőtt a kolozsvári klinikák műszaki osztályának felügyelőjévé nevezték ki. Mikor a felügyelőbizottság a hivatalos könyveket átvizsgálta, nagy visszaéléseknek jött a nyomára. Ezután megvizsgálták a műszaki raktár tartalmát is, ahol szintén jelentős hiányokra akadtak, amiről Rall nem tudott felvilágosítást adni. A büntető törvénykönyv 462. szakasza alapján hivatali sikkasztás büntettségéért vonta ma felelősségre a bíróság a fiatal mérnök-hallgatót. Dr. Ghermán Traján védőbeszédében bizonyította, hogy a hivatali sikkasztás tényét nem lehet bizonyítani. A bíróság ezután Rall Imrét a vád és ennek összes következményei alól felmentette.

Május elseje. A munkásság világnepének lefolyásáról most érkeznek a külföldi hírek. Budapestről jelentik, hogy május elseje az egész országban tüntetés és rendezvények nélkül telt el. Hasonlóképp jelentik Prágából, hogy a május elsejei ünnepségek az egész köztársaság területén a legnagyobb rendben folytak le. A szocialisták minden városban demonstrációkat rendeztek, de rendezvények seholsem fordult elő. Bulgáriában azonban már nem mult el oly nyugodtan május elseje. Szófiában, az ország fővárosában, vér folyt május elsején. A Rador jelentése szerint egy anarchista csoport a város külső részében gyűlést akart tartani. Amikor a rendőrök odaértek, hogy a gyűlést megtartását megakadályozzák, bombákat dobtak a rendőrök közé. Három rendőr halálosan megsebesült.

Megjavitják a vasúti közlekedést. Bukarestből jelentik: A közlekedési minisztérium államtitkára kijelentette, hogy két hónapon belül a közlekedés terén lényeges javulás fog beállni. Hatvanöt új, modern mozdonyt állítanak be, amelyet szétosztanak az üzletvezetősegek között. Kolozsvárnak ebből tizenkettő jut. Ezenkívül ötven új, minden kényelemmel berendezett nagy személykocsit is beállítanak és három új gyorsvonatot indítanak Bukarest és Brassó, valamint Bukarest és Mehádia között.

Kohn Sári és az aradi zsidó élet. Alig néhány napja, hogy Kohn Sári ott van és Arad zsidó életében gyökeres változás állott be. Az eddig még szóval is alig hirdett regeneráció ma már — Kohn Sári hatása alatt — tettekben mutatkozik. A zsidó négyelet vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlést, amelyen Kohn Sári több mint egyórás beszédben ismertette a zsidó négyelet feladatait. Az előadás hatása alatt Wiesel Jenőné elnököt indítványára a közgyűlés, amelyen Arad zsidó notársadalmának színeje jelent meg, elhatározta, hogy még szeptemberben megnyitja a héber óvodát és a héber elemi iskola első osztályát. A közgyűlés, amely bizalmat szavazott az agilis vezetőségnek, Zsidó Nemzeti Alapbiztos megválasztásával bővítette ki a tisztikarát. Rotschild Nándorné javaslatára határozatba ment, hogy az egyesület tagjai kötelesek minden zsidó házban egy-egy Keren Kajemeth-perselyt elhelyezni és a szokásos időben a zsidó asszonyok fogják azokat kiüríteni. Az aradi sportegylet a Hakoach, nemcsak több zsidó játékot tanult meg Kohn Sáritól, de elhatározta, hogy belső klubéletben is zsidó szellemet fog meghonosítani. Az egyesület kötelezte magát, hogy a héber vezényszavakat fogja meghonosítani a felajánlotta, hogy a sékelakcióban szívet-lélekkel részt vesz. Ennek köszönhető, hogy Aradon körülbelül ezer sékel fog begyűlni az idén. Kohn Sári egyébként folytatja bánati körútját és jelenleg Temesváron tartózkodik.

A görög kormány helyzete. Athénből jelentik: A görög kamara tegnapi ülését nagy érdeklődéssel várták. A kamara nem foglalkozott a Gunarisz-kormány iránti bizalom kérdésével. Gunarisz holnap beszámol a kemalisták visszautasító válasza következtében előállott helyzetéről, valamint a genuai konferenciáról. Gunarisz a kormánypárt érkeztétén kifejtette, hogy Görögországnak várakozó politikát kell követnie, míg a helyzet nem tisztázódik, a görög kormány azonban nem fog túrni függetlenségi mozgalmakat Kisáziában.

A cári család életben maradt. Párisból jelentik: Csicserin az amerikai újságírókkal való beszélgetése során kijelentette, hogy a moszkvai kormány tudomása szerint csak a cárt ölték meg, de a hozzátartozói Amerikában tartózkodnak.

Dechanel temetése. Párisból jelentik: Dechanel volt köztársasági elnök temetése szerdán ment végbe Párisban. A volt elnök hozzátartozói visszautasították a kormány ajánlatát, hogy a temetés az állam terhére történjen.

A lupényi bányakatasztrófa. Bukarestből jelentik, hogy a királyi csütörtökön Lupényba utazik, ahol a szerencsétlenül járt bányászok hozzátartozói között 100.000 leit fog kiosztani, mint a királyi család adományát. Az országos akció megindítása előtt is már több nagy összeget juttattak az Aranka-tárnában elpusztult bányászok özvegyeinek és árvaiknak. A munkaügyi miniszter 300.000, a Banca Naționala pedig 100.000 leit adományozott a lupényi áldozatok hozzátartozóinak. Kolozsváron a napokban indul meg a segélyakció, Metes prefektus ebben az ügyben ma délután megbeszélésre hívta meg a város jótékonyági, szociális és kulturregysüleiteinek a vezetőseit. Az értekezlet, amelyen Kolozsvár egész társadalmi képviselve lesz, a vármegyeházán tartják meg.

Ujjáalakult a nagyiparosok szövetsége. A csatolt területek összes nagyipari szövetségei, az erdélyi gyáriparosok kolozsvár-tordai körzetének kezdeményezésére, kapcsolatot létesítettek a régi királyság iparoságát egyesítő „Uniunea Generala”-val, hogy a mindannyit egyaránt érintő, közös ügyekben egységes és egyöntetű állást foglaljanak. A kapcsolatot szabályozó egyezmény egyrészt érintetlenül megővja a szövetségesek önállóságát, másrészt a közös ügyeket intéző szervek megalakítása körül teljes mértékben biztosítja a paritást az új területek javára. Tegnap délután történt meg a nagyfontosságú alakulás a megyeház üléstermében tartott alakuló közgyűlésen, ahol megalakították Kolozsvár székhellyel a Nagyiparosok Szövetségét, amelyre a közgazdasági életben igen fontos szerep vár. A husz rendes és ugyanannyi póttagból álló választmány élére, az elnökség tagjává dr. Farkas Mózes, társelnökül pedig Lázár Simont választották. Alelnökök Selényi Vilmos és dr. Posta Lajos lett. A Nagyiparosok Szövetsége május 15-én kongresszust tart Kolozsváron, amelyen az országos szervezkedés összes hátralévő részleteit fogják megbeszélni.

Zsidó kivándorlás Oroszországból. Berlinből jelentik: Az egyesült zsidó kivándorló bizottság direktóriuma elhatározta, hogy delegációt küld Lettlandba, hogy a Szovjet-országból kivándorló zsidók útja számára könnyebbé tegyék a szerződéses munkát a lett kormányban. A küldött tagjai dr. Klee (Berlin) és Kovalszki (New York) szerződéseket aláírására szóló meghatalmazásokat is kaptak. A delegáció már megérkezett Rigába.

Holttestek a Dunában. Ruszcsukból jelentik, hogy az ottani Dunaparton a bolgár hatóságok három holttestet találtak, akiknek keze és lába össze volt kötve. Megállapították, hogy mind a három román slatvaló volt és kereskedelmi ügyben jöttek Ruszcsukba. A nyomozás eddig nem vezetett eredményre.

Lakók, háztulajdonosok figyelmébe! Az új lakbérleti törvény hiteles magyar fordítása szakszerű magyarázatokkal ellátva kapható a Fraternitas nyomdában, Uj Kelet kiadóhivatalában (Brassai-utca 10), minden könyvkereskedésben és az Uj Kelet összes vidéki elárúsítóinál.

Orvosi hír. A himlőoltást megkezdtem. Dr. Hart Albert gyermekorvos Jókai-u. 2.

Szarut, szaruhegyet, aggancsot, husolást és csontot, valamint mindennemű timár-hulladékok legmagasabb napi árban vásárol

Szaru- és csontárugyár Rt. Cluj 1310

Dughagyma

nagyban kapható 3732-1
Singer Aronnál
Oradea-Mare, Zöldfa-utca 8. sz.

A Zsidó Nemzeti Alap erdélyrészi irodájának X. számú kimutatása

(Az előző szám folytatása)

Ritter Ferenc 3, Rosenberg Lajos 8, Schwartz Miksa 14, Stern Zoltán 14, Goldschlager Jenő 10, Schönberger Kálmán 4, Berkovits Dávid 83, Adler Antal 5, Bernfeld Jenő 12, Eidlitz Miklós 180, Feinsilber Ernő 25, Fischer Sándor 82, Fischer Armin 2, Friedmann Elek 10, Fellner Tibor 10, Kenyeres Zsigmond 33, Klein Dezso 76, Krausz László 16, Posner Jenő 36, Rubinstein László 40, Spitzer Ernő 12, Schwartz Emil 44, Schwartz Endre 76, Weinberger József 31, Lévi Sándor 15, Pikkal Károly 57-60, Kovács Zoltán 16, Krausz Endre 40, Löwinger Sándor 31, Mandelovits Jenő 5, Moskovits Ervin 17, Mózes Imre 17, Róth Ernő 55-60, Fogel István 35, Fried Lajos 41, Guttman Izidor 3, Harmati Tibor 30, Heiman Zoltán 33, Rosenblüth Marcel 42, Seidler Miklós 47, Simon Ernő 39, Sonnenwirth A. 24, Spitz János 55, Steiner József 10, Stern Sándor 13, Schwartz Ignác 30, Weinreb Márk 49, Weinberger Miklós 22, Dávid Oszkár 77, Weisz Béla 25, Feierstein Andor 35, Fogel Oszkár 44, Gergely Zoltán 120, Grósz Nándor 70, Grósz Sándor 19-25, Hartstein Imre 20, Herman Lajos 21, Herskovits Ignác 45, Herskovits Mózes 16, Janovits I. 51, Kesztenbaum B. 42-50, Kligoffer Sándor 30, Kohn Andor 53, Kupferstein Sándor 105, Lefkovits Endre 10, Leuchter László 7, Moskovits Zoltán 50, Molnár Feri 4, Posner Sándor 34, Kaczer Károly 10, Serman Endre 24, Marosi József 77, Berkovits Dávid 45, N. N. 20, N. N. 20, Paller Ilona 50, Schwartz Magda 12, Stein Szerén 11, Steiner Sarolta 8, Glück Erzsébet 62, Klein Margit 40, Weinreb Margit 5, Steiner Anna 35, Rosenthal Margit 55, Weisz Ilona 8, Feldman Viola 37, N. N. 10, N. N. 30, Ábrahámovits Lenke 47-50, Winkler Hajnal 20, N. N. 85, Fisch Jolán 10-50, Harmati Ilona 25, Schwartz Ilona 61, Freiburger Margit 25, Löwenstein Magda 72 lei.

(Folytatás a következő számban.)

Festék áruk

Falzőld, smaragdöld, pompejvörös, venyigefekete, okker, sátinóber, ultramarin, vaspör. Analin festékek Meister Lucius-féle. Salétrom, salycil, cacomassa, cacavaj állandóan raktáron.

Léti Fiverek Cluj. Telefon szám 471.

ÁTUTALÁSOK!

a külföld bármely részébe legszolidabban eszközöl a

Forgalmi Bank Rt.

Cluj, az Urania palotával szemben. Idegen pénznemek vétele és eladása, folyó számlák, lombardkölcsönök, betétek napiól-napig a legmagasabban kamatoztatnak.

Telefon 1-69 és 7-25.

Be a buko

A kiva

— Az Uj Kelet

Dr. Meyer zsidó nemzeti jelenleg a buk vezetője Zeitung szerkesztője hivatalos zsidó érkezett. Alkal zsidó vezető beszélgéstétől rón felvilágosító kovinai zsidós tiktjáról. Dr. készséggel áll és a következő a romániai zsidó

— A buko zsidóság között laza összeköttetés abban keresendő és Beszterce összeköttetés és való utazás igen kel jár. Az a k hely a háború hoz tartozott, s lyozó momentum zsidóságának in sében. Mi, buko

az osztrák k zsidó nemzet

— A magyarok oknak tekintett tikaik összeomlás vető változások és lelki elégtéte képen halad és délyben is a zsidó egykor magyar tegekben. Az E Szövetség konfe karlsbadi kongre tott arra, hogy s lépünk egymás kongresszusi em az a cionista mu scher Tivadarral

AZ ÁLON

Irja K 13. F

A borju, a b hang olyan puha anyja hangja v Először én ölelte megett, meleg volt átjárta a testemet fáztam, amikor lettem... Él. Hál! Ki mondta, hogy hang. A suttogó sugárban. Sir. föld alatt. Didere dergés ebben a fo máiba csapnak. ketős azt mondja szerre jön. Aztán suttogó sir tovább suttogó sirást. Nem tudom.

„Mi bajod, Berácha? Itt köv dás, a hang üres értém. Ketten v hang, de ki a h nines itt. Akkor h széli? Ki mondt mondta, mi bajod felel: „Semmi baj perze, ó Berácha. sejték valamit. De e „Jólélek vagy, Már megint.

kell tépnem a s nedves fátylon suttogó, meg a res... igen, nagyapó. Mőgöttem láрма, nines. Hát hol? J Olyan távoli a zeng! Mennyi ért mondja, amit én s

Nemzeti Alap
részi irodájának
zamu kimutatása

(Az előző szám folytatása)
Bencs 3, Rosenberg Lajos 8,
Kiska 14, Stern Zoltán 14,
Jenő 10, Schönberger
Berkovits Dávid 83, Adler
Bernfeld Jenő 12, Eidlitz
Feinsilber Ernő 25,
Lor 82, Fischer Ármán 2,
Elek 10, Fellner Tibor 10,
Gimond 33, Klein Dezső
László 16, Posner Jenő 36,
László 40, Spitzer Ernő 12,
Juli 44, Schwartz Endre 76,
József 31, Lévi Sándor
Károly 57-50, Kovács
Krausz Endre 40, Löwinger
Andelovits Jenő 5, Mosko-
7, Mózes Imre 17, Róth
Fogel István 35, Fried-
ttmann Izidor 3, Harmati
man Zoltán 33, Rosenblüth
Seidler Miklós 47, Simon
onnenwirth A. 24, Spitz
Steiner József 10, Stern
Schwartz Ignác 30, Weinreb
Inberger Miklós 22, Dávid
Weisz Béla 25, Feisterstein
Gögel Oszkár 44, Gergely
Grósz Nándor 70, Grósz
Hartstein Imre 20, Her-
Herskovits Ignác 45,
Zes 16, Janovits I. 51,
B. 42 50, Klighoffner
Cohn Andor 53, Kupfer-
105, Lefkovits Endre 10,
Jó 7, Moskovits Zoltán
Juri 4, Posner Sándor 34,
Juli 10, Serman Endre
József 77, Berkovits Dávid
N. N. 20, Paller Ilona
Magda 12, Stein Szerén
roita 8, Glück Erzsébet
git 40, Weinreb Margit
na 35, Rosenthal Margit
na 8, Feldman Viola 37,
N. N. 30, Ábrahámovits
Winkler Hajnal 20, N. N.
na 10-50, Harmati Ilona
Ilona 61, Freiburger
wenstein Magda 72 lei.
következő számban.)

Ék áruk

aragdzöld, pompej-
gefekete, okker, sa-
amarin, vaspör. Ana-
Meister Lucius-fele.
alycil, cacomassa,
andóan raktáron.
luj. Telefon szám 471.

LÁSOKAI

bármely részébe
ban eszközöl a

**galmi
ank
Rt.**

ia palotával szem-
éneznemk vétele és
számlák, lombard-
tétek napiól-napig
an kamatoztatnak.
-69 és 7-25.

**Beszélgetés dr. Ebnerrel,
a bukovinai cionista szervezet elnökével**

**A kiváló zsidó politikus az egységes romániai zsidó
kongresszus összehívását sürgeti**

— Az Uj Kelet bukaresti munkatársától —

Dr. Meyer Ebner, a bukovinai zsidó nemzeti tanács volt elnöke, jelenleg a bukovinai cionista szervezet vezetője és az „Ostjudische Zeitung” szerkesztője, néhány napra hivatalos zsidó ügyekben Bukarestbe érkezett. Alkalmam volt a kiváló zsidó vezető egyéniséggel hosszabb beszélgetést folytatni, melynek során felvilágosításokat kértem a bukovinai zsidóság jelenlegi helyzetéről és a jövőbeni eszelendő politikájáról. Dr. Meyer Ebner szíves készséggel állott rendelkezésemre és a következő helyzetképet festette a romániai zsidóságról:

— A bukovinai és az erdélyi zsidóság között, sajnos, csak igen laza összeköttetés van. Ennek oka abban keresendő, hogy Dornaavatra és Beszterce között nincs vasúti összeköttetés és hogy az Erdélybe való utazás igen nehézségekkel jár. Az a körülmény, hogy Erdély a háború előtt Magyarországhoz tartozott, szintén egyik akadályozó momentum a két országrész zsidóságának intímabb összeköttetésében. Mi, bukovinai zsidók

az osztrák kormányzat alatt is zsidó nemzeti orientációt követünk,

amíg a magyarországi zsidók magyaroknak tekintették magukat. A politikai összeomlás azonban itt is alapvető változásokra vezetett. Örömmel és lelki elégtételérzéssel látjuk, miképpen halad és erősödik ma már Erdélyben is a zsidó nemzeti eszme az egykor magyar asszimiláns zsidó rétegekben. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség konferenciái, valamint a karlsbadi kongresszus alkalmát nyújtott arra, hogy szorosabb érintkezésbe lépünk egymással. A legkelembesebb kongresszusi emlékeim közé tartozik az a cionista munka, amelyet dr. Fischer Tivadarral, dr. Fischer József-

fel, Weiszbürg Chaimmal és a többi erdélyi cionista kiküldöttel együtt végeztünk.

— Karlsbadban a nagyromániai kiküldöttek már fölvetették az eszmét egy

nagyromániai zsidó kongresszus

egybehívására. Ez a kongresszus erősen szükséges volna különösen az új parlament egybeülése alkalmából. A kormányzat meg kellene ösmernie a nagyromániai zsidóság kívánásait és bizonyára respektálni is fogja ezeket a kívánásokat, ha mind a négy országrész zsidósága egyöntetűen és egységesen terjeszti majd eléje. Polgári jogaink megvédésének vagy kivívásának tekintetében bizonyára nincs közöttünk különbség. Azonban nemzeti követeléseink szempontjából alighanem oszlott véleményekkel állanak az egyes országrészek egymással szemben. A zsidó iskolágyek egységes rendezése nehézségekbe ütközik, miathogy a négy országrész zsidóságának

nem egységes a nyelve.

A bukovinai zsidók főleg jiddis nyelven beszélnek, az erdélyi zsidóság jórésze magyar nyelvű és csak körülbelül a fele számítható jiddis anyanyelvűnek. A beszarábiai zsidók jiddisül és oroszul beszélnek. A regátbeli zsidók viszont románul és jiddisül. A legutóbbi időben mind a négy országrészben élő és általánosan használt nyelvvé kezd válni

a héber nyelv.

Szélesen kiterjedt iskolahálózat gondoskodik a héber nyelv terjesztéséről. Most tehát az a kérdés, hogy melyik nyelvet lehetne mind a négy országrészben egységes zsidó nemzeti nyelvvé deklarálni. A felelet erre mindnégy országrészben valószínűleg az lenne, hogy egyiket sem. Sok óknál fogva, melyek között a politikai megfontolás sem az utolsó helyet foglalja el,

nem lehet sem a németet, sem az orosz, sem a magyar nyelvet a zsidóság egységes nyelvévé általánosítani. Igaz ugyan, hogy a román nyelvet idők folyamán Nagyrománia összes zsidósága meg fogja tanulni és beszélni fogja, de az se válhatik a zsidóság nemzeti nyelvévé, ha a zsidóság ragaszkodik a nemzeti individualitásának fentartásához. Mindennek következtében csak a héber vagy a jiddis nyelv jöhet tekintetbe, mint zsidó nemzeti nyelv. Nem kétkedem benne, hogy

bármely zsidó nemzetgyűlés tulajdonképpen a héber nyelv mellett döntené.

Egyébként valóban a zsidó kongresszusnak volna feladata, hogy véglegesen döntson kérdésben, vajjon héber, vagy jiddis, esetleg héber és jiddis, — már csak azért is, hogy lehetetlenné tétessék a kormányzat az az olosó kifogása, amelyet egyelőre hangoztat, hogy nem adhat a zsidóságnak nemzeti iskolákat, mert a zsidók maguk sem tudják, hogy mit akarnak és mert mindegyik országrész más-más követeléssel áll a kormány elé.

— Azok a tapasztalatok, melyeket a legutóbbi parlamenti választások alkalmával szereztünk, beigazolták, hogy a jelenleg érvényben lévő választójog alapján

a zsidóságnak nincs biztosítva az őt megillető parlamenti képviselet.

— A véletlenre vagy a mindenkori kormánypárt jóindulatára van bízva az, hogy egyáltalán bejuthat-e két vagy három zsidó képviselő a parlamentbe. Ennek következtében a zsidó kongresszusnak követelnie kellene, hogy a nemzeti kisebbségek képviselőit törvényhozásiilag biztosítsák. Ez a biztosítás legjobban a nemzetiségi kurialis választójoggal történhetik meg. A kuriális szerinti választójog Bukovinában és Csehországban már a háború előtt is bevált és Románia nem veszít semmit politikai erejéből, ha igazságosan viselkedik az állam nemzeti kisebbségeivel szemben és a parlamentben, a községekben, de a koronatanácsban is törvényesen biztosítja részükre az őket megillető képviseletet.

— Románia nem ismeri a zsidó hitközségi berendezkedést. Bukovinában és Erdélyben vannak még zsidó hitközségek. Ezeket

a hitközségeket megtartani

és népközségekké kiépíteni, továbbá a népközségi rendszert a regátba és Beszarábiába is kiterjeszteni, ez egyike azoknak a fontos dolgoknak, melyet a zsidó kongresszusnak a leghatározottabban követelnie kellene.

— Végül a romániai zsidóságnak

a szombati munkaszünet

törvényes biztosítását kellene egységesen követelnie, oly módon, hogy a szombatot és zsidó ünnepnapokat megtartók ne kényszerítenek üzemüket vasárnap is szüneteltetni. Semmiképpen sem akarjuk a keresztény társadalom vallásos érzését megbántani és megvagyunk győződve róla, hogy a zsidóknak vasárnapi munkája a nemzsidók érzelmeire semmiféle bántó befolyással nincs. De semmiképpen sem szabad bennünket heti két nap munkaszünetre kényszeríteni, ha a szombat szentségét nem akarjuk megszegni.

Szilágyi Eleonora Rt.

Alánlja: Likör, rum különlegességét.
Elsőrendű pezsgőt és borait. Szesz
nagyraktár. 1299

Bergner és Cziment

tűzifa kereskedése
Munkácsi-u. 28.

Tavaszi ujdonságok!

Női, gyermek harisnya,
keztű és rövidáru nagy
választékban érkezett

Fischbein & Spitz

rövid és kötött áru üzletbe CLUJ
(Kolozsvár), Piata Unirii (Mátyás
király-tér 29. szám. Bánffy-palota.
1332

AZ ÁLOMTELEPES

Irja Kaczér Illés
13. Forrolás (2)

Tel-Chálóm, a tetőn

A borju, a borju! Ez a suttagó hang olyan puha hozzá. Mintha az anyja hangja volna. Magához öleli. Először én öleltem magamhoz... remegett, meleg volt, ép akkor született... átjárta a testemet a remegő melegség... fáztam, amikor letettem... A jászolba tettem... Él. Hálástennek él. „Szép”... Ki mondta, hogy szép? Egy reszketős hang. A suttagó hang fenvan a nap-sugarban. Sir. A reszketős valahol a föld alatt. Diderog. Olyan jó ez a didergés ebben a forrolásban! Most egymásba csapnak. A suttagó sir, a reszketős azt mondja: „Ha baj jön, egyszerre jön. Aztán minden jó...” S a suttagó sir tovább. Nem bírom ezt a suttagó sirást. Nem bírom. Ki ez? Nem tudom.

„Mi bajod, Berácha?”

Ki mondta ezt, hogy mi bajod Berácha? Itt kóvályog felettem a kérdés, a hang üres és ismeretlen. Nem értem. Kétten vannak mellettem, két hang, de kié a harmadik? A harmadik nincs itt. Akkor honnan jön? Ki beszél? Ki mondta? Ki mondta? ki mondta, mi bajod Berácha? A suttagó felel: „Semmi bajom, Jisáj.” A suttagó, persze, ő Berácha. A reszketősről is sejtek valamit. De ez az üres harmadik... Jólélek vagy, Berácha.

Már megint. Ki mondta ezt? Fel kell tépnem a szememet. Gözön át, nedves fátyolon... itt ülnek, itt. A suttagó, meg a reszketős. Berácha meg... igen, nagyapó. De hol a harmadik? Mögöttem lármá, sok zsenge hang, ott nincs. Hát hol? Jólélek vagy, Berácha. Olyan távoli a hang s mégis hogy zeng! Mennyi értelme van!... Azt mondja, amit én akartam mondani...

Én?... Akartam?... Miért nem mondtam, ha akartam?... Vagy mondtam? Én mondtam?... Én. S a jólélek felel. Suttog. Az alakja is suttogás... Homályban van. „Mi bajom volna neked, Jisáj? Semmi. Olyan nehéz itt az élet. Olyan jó ez az Ilyicska... hozott orvosságot... keserű, de jó... Meg fogsz gyógyulni. Ugye nagyapó...” Széttépem a nedves fátylakat. Látom őket. Berácha, mintha a tűzhely mellől jönne, piros, szinte tüzel... Szemeárkában nedvesség. Nagyapó bólongat. Olyan fehér most nagyapó... mint a halott föld. Ugy belépkap ez a halott fehérség! Berácha a homlokomra teszi a kezét. Hüsit. „Már jobban vagy.” „Már jobban.” Szeretném megkérdezni, hogy eddig rosszabbul voltam? Én vagyok beteg? Berácha szól. „Nagyon féltém. Sokat szenvedtem itt a tetőn. Ha nagyapó nem volna, meg Mélech, rég elpusztultunk volna.”

Itt a tetőn! Már tudom. Odalenn víz van mindenütt. Nemcsak az istállóban. Hajnalban mindent láttam... ma hajnalban volt?... éjjel furesa-néhez álmaim voltak... akkor kezdődött. Mi kezdődött? Az árvíz vagy a betegség? Mindakettő egyszerre. Még láttam Sáfört, segítettem feladogatni a holmit a létrán... a gyerekek feljöttek a tetőre... Én is? Erre már nem emlékszem. A harmadik létrafokot nyaltam a piszkos, homályos tömeg... s a piszkos homály egyszerre elsötétült. Belozuhantam a vízbe? Csak most, hogy dél elmúlt... egy dél mult el azóta?... itt fekszem a tetőn, virágok szagát érzem, fölöttem az ócska ponyvából erényő... Az asszony beszél. Próbálom megérteni. „Olyan jók a testvéreink. Jönnék. Nachmen és Baszja... ők hozták a vizet... a kutat is elnyelte az árvíz. Hozzák alig ment... ami volt, felszikkadt. Mos már csak nálunk és Iza meg Dinjuska telepén... ők is a tetőn élnek... a többi már nem...”

Nézem az asszonyt, hallgatom... mintha az anyám volna. A hangja, az arcvonásai, az aggodása, az egyszerűsége... ez anyám. Most ismerteti meg velem a világot. Ez az öreg a nagyapám. Mindakettő meghalt régen, de mindakettő él, mert én látom őket. Azt mondja nagyapó: „Most már apad folyton. Ott vannak az emberek a zsilipnél. Holnap már le is mehetünk.” És Berácha: „Nem. A falak még nedvesek. Gözölgönek. Jobb itt Jisájnak.” „Jobb” bólint nagyapó.

Felerőlködöm, nézek a messzibe. Reggel... ma reggel?... még egy áradat volt a völgy. Most nem látok vizet csak a mélysíkon. Az én földem, az amazónok telepén és Zebulon földjének alsó csücskén. Próbálok a Kecsketőgyig látni... fáj a szemem, káprázik. Valami furesa óriás ballag erre felénk... nyugtalanít. Ezek itt beszélnek hozzám, nem hallom. Az óriás hétéles léptekkel közeledik hozzám. Nem félek tőle. Annyi furesaságot láttam mostanában, ez is természetes. Csak a nyugtalanságom nem akar csendesülni. Már azt hittem, lecsillapultam, a forrolás alábbhagyott s nincsenek vízióm. És ime. Az óriás a nap parázsló köpenyében jön... jön, jön felém.

Nincs benne semmi barátságatlan. Olyan mint valamelyik ősi őson, Aza-zelnek, a bukott anyagnak ivadéka. Megszerezte a földet, az ember lányait és maga is emberré nemesedett. Jön, jön az óriás, általában árkon és moosáron, egyenesen felénk. Szeretnék felülni, nem tudok. Szólnék ezeknek... nem. Hátha ők nem látják, csak én. S a szemem rézsut sugarán ott lépdél és ring egyre közelebb az óriás.

Berácha hátrafordul és azt mondja. „Ezékiel jön.” Felütődöm. „Ezékiel? Így meguött?” Berácha mosolyog. „Góyalábon jön. Most így járnak erre-felé.” „Vendégláb fából”, magyarázza

nagyapó, „hogy átgázolhassanak a pocsolján.” Nagyon megnyugtattak. Persze, góyaláb. Ezt kunyerálta valamelyik gyerek Ilyicskától. Kalbu?

Ezékiel fellép a tetőre, hosszú falábat a háznak támasztja. „Csak egy-két percet jöttem. Menem kell a zsiliphez... A feleségem küldi neked ezt a kis olajbogyót, Berácha.” Mellém ül, rámnéz. „Csakhogymár így látlak. Azt mondja Ilyicska, a szunyog. Enyje, hát mindent neked kell kezdened? A rizst, a zsilipet és ezt is?” Megkérdezem tőle, hogy megy a munka a zsilipnél. „Jól” mondja, „felváltva dolgozunk”. Váratlanul indulatba jön. „Azt mondják, te láttad az arabokat, amint éjjel arra jártak.” Be se várja a feleletemet. „Ilyicska azt állítja, a sodrától romlott el, Alfieri is, de én tudom, hogy ők. Az a vizzáró jó munka volt... Majd leszámolunk! Már fel is áll, nyújtja a kezét, indul. Szeretném mondani neki, az nem olyan biztos, hogy az arabok, de nem jutok szóhoz. Csak a végén, amikor már mindenkitől elbucszott és még egyszer felém fordul tudok ennyit: „Most hova megy?” „Most? A zsiliphez.” A hóna alá veszi a falábat és már megy, mint egy nagy kétáru létra.

Meg kellene kérdeznem Beráchtól, nem hagyta itt Ilyicska a góyalábat? Holnap felkelnék s kimennék én is a zsiliphez. Én itt heverek és ők dolgoznak! Nem tudom megkérdezni. Gyerekes ez a kérdés, olyan kalbu? Hogy is hagyta volna itt Ilyicska! Kell neki is. S én olyan gyenge vagyok még... Akkor azt kellene megkérdezni, aratnak-e már a többiek. Nem, ezt fáj. Nekik is fájna. Mi az idén nem aratunk. Ők biztosan aratnak már, azért dolgoznak felváltva a zsilipen. És azért olyan indulatos Ezékiel... Ki tudja, eltakarodik erről a mélyedéstről a víz? Lehet, hogy odébb kell mennünk. Milyen kár a földért. És a belölt erőért...

KÖZGAZDASÁG

Elmult a textil-konjunktura

Zsufoltak a belföldi raktárak. H rmadára csökkent a forgalom. Több a fekbér, mint az áru értéke

Az Uj Kelet bukaresti munkatársától

Bukarest, május 3. Egy esztendővel ezelőtt a legkiválóbb konjunktura járt a textilárakra. A lei külföldi árfolyama lehetővé tette a legkiválóbb minőségű és legdrágább anyagok behozatálát, a regát, amely a luxuscikkek legelső fogyasztója, minden importált mennyiséget könnyűszerrel vett fel. Teljes hajórakományok érkeztek az országba, a nagykereskedők áruraktárai zsufoltak, a nagykereskedők áruraktárai zsufoltak, nem egy bukaresti nagykereskedő áruraktára 30-40 millió leinél is többet ért. A nagykereskedők átlagos napi forgalma közepes ütemben 250-300 ezer lei volt, a főszezonban azonban ennél is jóval több.

A konjunktura azonban hamarosan elmúlt. Az utolsó Vrangel-offenzíva megkezdése előtt ugyanis a külföldi nagykereskedők cégek és gyárak a felszabadítandó orosz területek számára óriási mennyiségű árut halmoztak fel Konstantinápolyban és Bulgáriában, hogy onnan Déloroszországot a Vrangelék által felszabaduló területen azonnal elláthassák áruval. Az offenzíva nem sikerült, aminek következményeként az áruraktárak hónapokig hevertek, anélkül, hogy a legkisebb remény lett volna arra, hogy azokat bárhol el lehessen helyezni. Egyes olasz gyárak még idejében visszazsúfolták a felhalmozott textilárú egy részét és még sikerült eze et aránylag nagyobb veszteségek nélkül elhelyezni a nyugati piacokon, de mire a többiek is követni akarták példájukat, a piacok felvévőképessége kimerült és nem maradt más hátra, mint a maradék árut Bulgáriában, Görögországban és Romániában piacra dobni.

Csend van. Hallgatom a gyerekeket, akik a ponyva mögött kúporognak. Méleoh mesél nekik. "Még egyet", mondja Cippora, mert ép befejezte. "Most nem tudok többet." "Tudsz te" biztatják az enyém. "Nem." "Akkor ugrálok" fenyegeti Kalbu. "Ne ugrálj, szól komolyan Méleoh, mert beszakad a tető. És Berácha mama haragszik, ha ugrálsz." "En ugrálok. A kecskék is ugrálnak és nem szakad be a tető." "Ott nincsenek annyian." "Dehogy nincsenek." És Kalbu torkaszakadtából kiabál. "Kéményseprő, kéményseprő, hova rejtetted az inasaidat?"

Berácha hátraszól. "Kalbu, ha lármázol, kinint kapsz." Felém fordul és magyarul beszél. "Ők is kapnak. Ilyicska mondta, nem árt egy kevés. Mocsaras a levegő. Ez a Méleoh áldott jófiu..." Méleoh mesét kezd... "Volt egy ráncos varázsló, annak egy tevéje..." S már nem hallani Kalbut, sem a másik kettőt.

Nem is tudod, mondja Berácha, hogy a kecskének kisgidái vannak. Három. Látnád milyen szépek. Lapos-szarvúak. A szőrük mint a selyem... Odaát vannak az istálló-tetőn... Megfordulok, hogy lássam őket. Előbb a földemet nézem. A rizsföld egy pocsolya. Berácha kacsái uszkálnak rajta és keresgélnek a csőrükkel. Férget, magot. Egész kis armádia. Az istállón a fekete kecske. Milyen sovány! "Kéményseprő!" kiáltja Kalbu, ez hát a kéményseprő. Áll a tetőn és néz a Mákoskalács felé. Alatta az inasai. Mosolyognom kell. Berácha int nagyapónak, ők is... Összemosolyognak. "Mit nevezsz?" "Kérdi tőlem Berácha. "Mégsincs oda mindenünk", felelek neki az ő reggeli szavaira. "Itt vannak a gyerekek, a kecskék, Sátor meg a borja és a baromfi is megvan." Berácha az arcára temeti a kezét és párás-meleg hangon bugja: "Milyen jó, hogy ezt téled hallom!"

Egyetlen bukaresti nagykereskedő cég, amely az oroszországi piac reményében Várnában állított fel raktárt, 120 millióért hozott textilárut Bukarestbe, amelyet még ma sem tudott eladni.

A nagykereskedőket kétszeres veszteség érte: viselniük kellett a lei romlása folytán az idegen valuta drágulásával járó kockázatot is. Ezt az óriási visszahatást a bukaresti textilpiac ma sem tudja teljesen kiheverni, sok tekintetben még mindig sínyli az elszorított milliós veszteségeket. Az áruraktárak még ma is telve vannak, de a közönség a vásárlásoktól sokkal jobban tartózkodik, mint ezelőtt. Egy bukaresti nagykereskedő cég, amely egyike a legtekintélyesebbeknek a bukaresti piacon s amelynek tevékenységét köre az egész Balkánra kiterjed, a következő felvilágosításokat adta a román textilárú-piac helyzetéről:

— A tavaszi szezonnak már vége, a nyári sohasem jelentős és így már fogalmat alkothatunk arról, milyen kedvezőtlenül alakult a helyzet a múlt esztendő óta. Tavaly és két esztendővel ezelőtt egy közepes nagykereskedő cég napi forgalma átlagosan egy negyedmillió leit tett ki, ma, amikor az árak a tavalyinak majdnem kétszeresére emelkedtek, ritka az a nap, amelyen a legnagyobb cég 100 000 leit meghaladó forgalmat ér el. A fogyasztás lecsökkenésének különben előnyös hatása is van. A kereskedők ha lassan is, veszteségeik egy részét vissza tudják szerezni, mert az árakat állandóan a külföldi paritáson tartják, ezek pedig egyre emelkedőbb tendenciát mutatnak. Az árúkeszletek a regátban olyan nagyok, hogy egy teljes esztendeig lényeges mennyiségű behozatalra szükség nincsen. A belső szükséglet fedezve van teljesen a meglévő áruraktárakból.

Hogy azután mi fog történni, egyelőre teljesen bizonytalan. Elvagyunk készülve arra, hogy a közönség a téli szezonban sem fog vásárolni, s hogy az épen olyan gyenge lesz, mint az eddigi volt. A behozatal majdnem teljesen szünetelni fog, annál is inkább, mert a külföldi gyárak és exportcégek nem hajlandók többé a román piacnak hitelt nyújtani. A megrendelés alkalmával legalább 20 százalékos előleget követelnek, a számla további összegének kifizetését pedig a faktura bemutatásakor, az áru feladása előtt kívánják. Különösen az angoloknak vannak szomorú tapasztalatai. Akárhány cég nagyobb megrendelést tett Angliában, az árut esetleg előleg nélkül elküldték, de mert időközben a font ára nagyon felment, nem váltották ki az árut, hanem hónapok óta hagyják heveretni a vámhivatalban. Nem egy olyan esetről tudok, amikor a fekbérek az áru értékét is tuhaladták. Viszont mi nagykereskedők sem vásárolunk, raktáraink amugyis tele vannak, nincsen semmi értelme annak, hogy magunkra vállaljunk jelentős kockázatot, ami a

lei áringadozása miatt kiszámíthatatlan.

Remélhető különben, hogy a textilárú behozatala egyre csökkenő tendenciát fog mutatni. A regátbeli textilgyárakat, amelyek egy részét a haboru tönkretette, ismét helyreállították s ezek közül a pitestii nemsokára a regát szükségletét bizonyos cikkekben ki fogja tudni elégíteni és így csak finomabb áruk behozatalára leszünk ráutalva. Perze az általános üzlettelenség itt is utját állja a gyors fejlődésnek, a belföldi gyárak nagy költségűek, drágán termelnek. A behozatali tilalmakkal meg lehet ugyan könnyíteni a belföldi gyárak helyzetét, ez azonban természetesen sem nem egészséges, sem pedig állandó megoldás nem lehet.

Belföld

(x) A minisztertanács döntött az export ügyében. Bukarestből távira tozók: Az új exportrendelet, amelyen a kormány már hivatalbalelépése óta dolgozik és amelynek késedelmes elkészítése oly sok zavart okozott, a napokban megjelenik a hivatalos lapban. A minisztertanács ugyanis tegnap véglegesen döntött ez ügyben és a kiadott kommuniké szerint a következőket határozta el:

1. A tojás, sajt, turó és egyéb tejtermékek kivitele szabad.
2. Nem vihető ki a szalámi és a disznósajt.
3. A máh-kivitele tilos. 50 százalék beszolgáltatása esetén azonban engedélyezhető.
4. A sertés kivitele szabad, egyharmad része azonban a belföldi kvóta.
5. A hagyma és a burgonya kivitele egyharmad rész beszolgáltatása esetén szabad.
6. A börök kivitele tilos. A belföldi szükséglet fedezésére különvonatokat fognak beállítani.

A minisztertanács nem látta szükségesnek a kontingentált áruk árát is megállapítani. Az árakra vonatkozólag az illető köztség maximális árai irányadóak.

(x) Az erdélyi vállalatok sorsa most döntő fordulat előtt áll, mert a kormány hozzáállott az erdélyi gazdasági ügyek rendezéséhez. Erről a nagyjelentőségű kérdéstről szól a "Közgazdaság" vezető közleménye, amely szenzációs belső dolgokat mond el a nacionalizálásokról, tökefelemelésekről s a pénzügyi kormány erdélyi terveiről. Ezenkívül érdekes cikket közöl, az ujonnan organizált közgazdasági lap, a bankszindkátusról, a munkásbiztosítási autonómia sorsáról, a fakongresszusról, a baksis-rendszer kinövéseiről és a kolozsvári gégyár botrányáról. A "Közgazdaság" ezenkívül megbízható hírek egész sorozatát közli a pénzügyi, gazdasági és biztosítási élet minden eseményéről, az árupiacról, a tőzsdékről és a vállalatokról. Kiadóhivatal Cluj, str. Regina Maria 34. Félévi előfizetés 70 lei.

(x) Az orvosi műszerek forgalmi adója. A kormány a forgalmi adó befizetése alól mentesítette a kórházak részére importált orvosi műszerek megrendelőit.

(x) Személyi változások a kolozsvári Marmorosch Blanknál. A Banca Marmorosch Blank & Co kolozsvári intézetének igazgatói Reinstejn Izsák és Chiritescu V. elhúzóztak. A bukaresti főintézet, igazgatósága Kolozsvárra Esca Aurált nevezte ki, az intézet new-yorki fiókjának eddigi aligazgatóját, volt országgyűlési képviselőt, Erdélyben közismert pénzügyi szakembert és mellé rendelte dr. Borbély István cégvezetőt. A két bankigazgató a helyi viszonyokban tökéletesen tájékozott erdélyi ember. Működésük elé közgazdasági körökben nagy várakozással tekintenek.

(x) A kormány megegyezett a malmosokkal. Bukarestből jelentik: A kereskedelemügyi minisztérium hosszabb ideje tárgyalásokat folytatott a malomtulajdonosokkal, amely megegyezésre vezetett. A megállapodás szerint a kivitelre szánt liszt ára a malomban átvéve 550 lei kilogrammonként. A szállítási költségek a kikötőig az államtól terhelik, így kilogrammonként cirka 5-99 leibe kerül. A malomtulajdonosok 10 százalékot kapnak. A malomtulajdonosokat ez a mennyiség nem elégíti ki és 25 százalékot követelnek. A tárgyalások még ez irányban folynak.

(x) A számla-értékek után fizetendő vámtételek alkalmazása. A pénzügyminiszter elrendelt a vámvitaloknak, hogy az esetben, ha az importáló számlái, melyek al-pjón a számtételeket alkalmazni kell, nincsenek rendben, akkor az áru értékének megállapítására kérjék ki a legközelebbi iparkamara véleményét.

(x) A szén- és fa-export fokozása. Május 15-től külön vonatokat állít be a vasúti vezérigazgatóság az erdélyi szénbányákba a Jugoszláviának lekötött szén gyors leszállítása végett. Május 15-től ugyancsak jelentős intézkedések várhatók a Magyarországra irányuló fakivitel fellendítése érdekében.

(x) A malmok és a liszt kivitel. Az Averescu-kormány annak idején olyan szerződést kötött a malmokkal, hogy a fehér lisztet öt és fél leise árban átvesszi tőlük. Tudvalevő, hogy a malmok azt kérték a kormánytól a regátban levő háromezer és az Erdély-Bánátságban levő kétezer kocsi fehér lisztet exportálhassák. A kormány azonban át akarja venni az ötezer kocsi felesleges tiszte, hogy az Averescu-kormány által kötött külföldi buzaszállítást liszt-szállításban teljesítse. A svájci kormány már beleegyezett a buza helyett liszt-szállításba és valószínű, hogy ezt a feltételt a francia kormány is elfogadja. A malomtulajdonosok azt kívánják, hogy az állami lisztexportnak az Averescu-kormánytól kötött szerződésben megállapított árton felüli hasznóból közösen részesedjenek az állammal.

Külföld

(x) Hogy várják a német kereskedelmet Moszkvában? Belsőből írják: A kereskedelmi irigységnek, amelyet a német orosz szerződés megkötése politikai tényezővé tett, dus tápot ad az Orosz-Német Társaság moszkvai megalakulásáról szóló hír, amelyről orosz lapok a következőket közölte: Az Orosz-Német Társaság Moszkvában az összes hivatalos ténnyezők támogatásával alakult meg. Az alakulóülésen a tudomány, a technika, az ipar és a mezőgazdaság 400 vezetőképviseleje jelent meg. Az Orosz-Német Társaság működése iránt olyan nagyok a várakozások, hogy az alakuló ülésen felállított szervező bizottság képtelen volt eddig a beiratkozó tagok jelentkezéseit feldolgozni. Az új szervezet vezetői orosz részről Brunovszkij és Bragin, a szervezet működésének alapföndolatául azt a célt jelölte meg, hogy az agrár Oroszország és az ipari Németország szétzuzott nemzetgazdaságukat ószinte, rendszeres és kölcsönös segítséggel állítsák helyre.

Központi szállóban minden este 9-hor
Olga & Teddy
schimmyestélje

Női-, férfi- és gyermek-
harisnyák
nagy választékban érkeztek
SUGAR & CO sportfelszerelések, kötött áruk és úridivat cikkek áruházába.
Football és atlétikai felszerelések olcsó árakkal, minden minőségben állandóan raktáron.

zemélyi változások a ko-
Marmorosch Blank & Co ko-
antézétének igazgatói Rein-
k és Chiritescu V. elhöz-
ukaresti főnöket, igazgató-
blozsvára Esca Aurélt ne-
az intézet new-orbi fiók-
digi aligazgatóját, volt or-
ési képviselőt, Erdélyben
pénzügyi szakembert és
adelte dr. Borbély István
. A két bankigazgató a
nyokban tökéletesen tájé-
félyi ember. Működésük elő-
ági körökben nagy vára-
tekintenek.

kormány megegyezett a
kal. Bukarestből jelentik:
delemügyi minisztérium hoz-
a tárgyalásokat folytatott a
donosokkal, amely megegye-
tett. A megállapodás szerint
szánt liszt ára a malomban
10 lei kilogramonként. A szá-
légek a kikötőig az államtól
y kilogramonként cirka 5-99
l. A malomtulajdonosok 10
kapnak. A malomtulajdono-
menyiség nem elégíti ki
alapot követelnek. A tárgya-
ez irányban folynak.

zámia-értékek után fize-
ntételek alkalmazása. A
nizster elrendelt a vámhi-
 hogy az esetben, ha az
számlái, melyek alapján a
et alkalmazni kell, nincs-
en, akkor az áru értékének
ára kérik ki a legköze-
mára véleményét.

én- és fa-export fokozása
l külön vonatokat állít be
ezérigazgatóság az erdélyi
pa a Jugoszláviának lekö-
gyors leszállítása végett.
ugvancsak jelentős intéz-
rhatók a Magyarországra
vital fellendítése érdekében.

almok és a liszt kivétel.
u-kormány annak idején
dódot kötött a malmokkal,
r lisztet öt és fél leies ár-
tőlük. Tudvalevő, hogy a
kérték a kormánytól a re-
háromezer és az Erdély-
7 kétezer kocsi fehér lisz-
assák. A kormány azonban
ni az ötezer kocsi felesle-
hogy az Aversen-kormány
tűlföldi buzaszállítást liszt-
eljesítse. A svájci kormány
zett a buza helyett liszt-
es valószínű, hogy ezt a
ancia kormány is elfogadja.
ajdonosok azt kívánják,
állami lisztexportnak as-
mánnal kötött szerződés-
ített áron felüli haszonból
esedjenek az állammal.

Külföld
várják a német keres-
szkvában? Beszélő írják:
lmi irigységnek, ame-
oros szerződés magkö-
tényezővé tett, dus tá-
Orosz Német Társaság
galakulásáról szóló hír,
sz lapok a következőket
Orosz-Német Társaság
az összes hivatalos té-
gatalásával alakult mag-
lésen a tudomány, a
ipar és a mezőgazdaság
viseletje jelent meg. Az
Társaság működése
agyak a várakozások,
lő ülésen felállított szer-
képtelen volt eddig a
ok -jelentkezéseit fel-
uj szervezet vezetői
Brunovszkij és Bragin,
üködésének alagondo-
élt jelölte meg, hogy
szország és az ipari
szétzuzott nemzetgaz-
iate, rendszeres és köl-
ggel állítsák helyre.

és fa-export fokozása
l külön vonatokat állít be
ezérigazgatóság az erdélyi
pa a Jugoszláviának lekö-
gyors leszállítása végett.
ugvancsak jelentős intéz-
rhatók a Magyarországra
vital fellendítése érdekében.

Sevillai borbély helyett — A nagyságos
asszony táncosa. A Sevillai borbély szombat
délutánra hirdetett előadása elmarad. Helyette
A nagyságos asszony táncosa c. 3 felvonásos
tréfa kerül színre, ugvancsak mérsékelt
velárakkal. A Sevillai borbély előadására
váltott jegyek érvényesek a Nagyságos
asszony előadására.

és fa-export fokozása
l külön vonatokat állít be
ezérigazgatóság az erdélyi
pa a Jugoszláviának lekö-
gyors leszállítása végett.
ugvancsak jelentős intéz-
rhatók a Magyarországra
vital fellendítése érdekében.

és fa-export fokozása
l külön vonatokat állít be
ezérigazgatóság az erdélyi
pa a Jugoszláviának lekö-
gyors leszállítása végett.
ugvancsak jelentős intéz-
rhatók a Magyarországra
vital fellendítése érdekében.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Habíma Erdélyi Zsidó Színpad

Heti műsor:
Csütörtökön: Der Sitan im Paradies,
életkép 3 felvonásban.
Szombaton: Sabbes kajdes, operette
3 felvonásban.
Vasárnap: Sziachele will chaszene
hoben, énekes vigjáték 3 felvo-
násban.
Hétfő: Schwester Eifersucht, színmű
3 felvonásban.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor
Csütörtök: A mór. (Ujdonság, 4-edszer.
Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 137.
szám A. Az előadás kezdőként a néző-
térre vezető ajtókat bezárják.)
Péntek: Rendez-vous. (Ujdonság először.
A színész nem ember. A gimnazista
lány. (Kabare-est. Berky Lili és Gózon
Gyula együttes vendégjátékával.
Premiére-helyárrakkal. Bérletszünetben.
A premiére-bérlet helyeit hétfő déli
12 óráig tartja fenn a jegypénztár.)
Szombat d. u.: A nagyságos asszony táncosa.
(Népszerű opera előadás délutáni
mérsékelt helyárrakkal.)
Szombat este: Üdvöske. (Operette-repriz új
betanulással s új szereposztással.
Premiére-helyárrakkal. Berky Lili és
Gózon Gyula együttes vendégjátéká-
val. Napi bérlet 138. szám. B.)
Vasárnap d. u.: Hamupipőke (Gyermek-
előadás, délutáni olos helyárrakkal).
Vasárnap este: Tót leány. (Új betanulással
és új szereposztással. Berky Lili és
Gózon Gyula együttes vendégjátékával.
Premiére-helyárrakkal. Napi bérlet 139.
szám. C.)
Hétfő: Kis király. (Berky Lili és Gózon
Gyula együttes vendégjátékával. Pre-
miére-helyárrakkal. Napi bérlet 140.
szám. D.)
A műsorra tűzött előadások jegyei előre
megváltathatók a színház pénztáránál.

Sevillai borbély helyett — A nagyságos
asszony táncosa. A Sevillai borbély szombat
délutánra hirdetett előadása elmarad. Helyette
A nagyságos asszony táncosa c. 3 felvonásos
tréfa kerül színre, ugvancsak mérsékelt
velárakkal. A Sevillai borbély előadására
váltott jegyek érvényesek a Nagyságos
asszony előadására.

A mór — negyedszer. Ma este
egydísz fogják előadni Strindberg ha-
lmas és mélyeszantó drámai művét, a
„Mór”, abban az újszerű szereposztásban,
mely valószínűleg frapportozta a közönséget.
Az előadásból itélve bizonyosra vehető, hogy
a mai előadás is zsutott nézőtér előtt fog
menni.

Berky Lili és Gózon Gyula vendégjátéka.
móta a színpad a Berky Lili és Gózon
Gyula együttes vendégjátékát hirdeti, azóta
a jegypénztár állandó ostrom alatt áll. Olyan
tömegesen váltják mind a négy hirdett
előadásra a jegyeket, hogy előrelátólag az
előadások napján már semmiféle jegy nem
le-z kapható. A péntek esti föllépés alkalmá-
val gazdag műsorú kabarében fog a közönség
gyönyörködhetni, melynek keretében egészen
új, friss és divatos számok mellett egy egy-
félvonásos ujdonság, Rendez-vous s a tavalyi
műsor két rendkívül hatásos darabja, a
Színész nem ember s a Gimnazista lány is
szerepelni fog. Szombaton olyan operette-
repriz lesz, amely az ujdonság varázsvál
fog hatni: Andrau klasszikus szép Üdvöske-je
fog Berky Lilivel és Gózonnal színpadkerülni.
A többi szerep a Kababó Duci, Réthely,
Leőwey, Nagy Gyula kezében van. Vasárnap
a leghíresebb népszínművek egyikében a
Tót leány-ban fognak vendégszeropelni,
hétfőn este pedig a Kis király c. operett
kerül színre, Berky Lilivel Zozo szerepében,
a címszerepet Gózon Gyula s Munariust
Kolbay Ildikó fogja játszani.

Uránia mozgóban: Csütörtökön, pé-
teken az Ufa-gyár művészegyüttesével a fő-
szerepekben. Egy törpe gonoszító története
Rendkívül szenzációs és idegizgatóan moz-
galmas bűnügyi történet. Szombaton Egy
orvos regénye. A halál ura, rendkívül meg-
ható filmtragédia, főszerepben a kiváló
filmművész: Bernd Aldor. Vasárnap amerikai
filmmatrakció, a Paramunt-gyárak remek föl-
vétel, Cigánygentleman.

Felolós szerkesztő: MARTON ERNŐ
Kiadó: FRATERNITAS nyomdával.

Nagy tétel
**Grohmann 48
és 24-es cérna**
és rövidárak megérkeztek.
Blum Testvérekhez
Nagyvárad—Oradea-Mare
Telefon 703. 1304

TÖZSDÉK	Lei	oseli kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	longy-márka	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza	---	277	50	1300	27	735	195	1950	600	165	90	390	140	---	89	---
Bécs valuta deviza	---	162	2950	7620	162550	4520	---	1080	37050	2850	---	204	8375	---	---	---
Prága valuta deviza	---	1800	474	997	273	70	---	228	---	3665	180	5155	1875	---	---	---
Berlin .. valuta deviza	---	559	---	2690	5650	1555	350	3690	1290	---	---	3790	180	5190	1975	3715
Zürich .. valuta deviza	---	100250	171	---	274250	---	650	65	---	18250	---	---	23150	15050	---	---
Paris valuta deviza	7/8	21 1/16	3/4	---	---	58	---	---	485550	---	---	---	102850	---	---	---
Budapest valuta deviza	---	1515	---	7125	---	---	915	---	---	---	---	---	---	---	---	---
	---	1510	27250	---	---	4128	935	---	3445	27175	---	1850	77850	---	---	---

Stern József és Testvére
Kefegvár Rt. Debrecen.
Elvált raktára és vezérképviselete
egész Románia területére 1326
Rózsa Rezső cégnél
Oradea-Mare, Nagypiac-tér 5.
Vidéki megrendelések postán eszközöztetnek

Fregoli Raglán
gumiköppeny
1330 divatóltöny
Neumann M.
cégnél,
Cluj, Piata Unirii
(Fötér)

**Juhtulajdonosok és
turógyárosok!**
Mielőtt sajtoltóval látnák el magukat,
saját érdekükben tegyenek kísérletet
a cseppfolyós és poralaku

„Agrico”
sajtoltóval, mely friss és kétszeresen
koncentráva lévén igen kiadós és a
legjobb minőségű turó előállítására
alkalmas. 3469-1
A cseppfolyós „Agrico” sajtoltó
mindenütt eredeti 1 literes és 1/2 literes
üvegekben, a poralaku pedig mindentéle
nagyságu skatulyákban kerül eladásra.
**Óvakodjanak az utánzatoktól,
melyek eironják a tej-
készítményeket.**
Megrendelésekkel forduljanak

D. Blau & Co
Galati céghez.
Postai és vasuti szállítás!
Egész Erdélyben agilis ügynökök
kerestetnek.

WOHANKA
Nyersolajmotorok,
benzinmotorok, loko-
mobilok, kőjáratok,
kőptatók, dara- és
deicetisztitók,
radiálszíták raktáron.

Wohanka és Tsa Utóda Rt.
Bizományi raktára, Oradea-Mare
Nagypiac-tér 14. szám.

Valutapiac május 3-án

TÖZSDÉK	Lei	oseli kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	longy-márka	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza	---	277	50	1300	27	735	195	1950	600	165	90	390	140	---	89	---
Bécs valuta deviza	---	162	2950	7620	162550	4520	---	1080	37050	2850	---	204	8375	---	---	---
Prága valuta deviza	---	1800	474	997	273	70	---	228	---	3665	180	5155	1875	---	---	---
Berlin .. valuta deviza	---	559	---	2690	5650	1555	350	3690	1290	---	---	3790	180	5190	1975	3715
Zürich .. valuta deviza	---	100250	171	---	274250	---	650	65	---	18250	---	---	23150	15050	---	---
Paris valuta deviza	7/8	21 1/16	3/4	---	---	58	---	---	485550	---	---	---	102850	---	---	---
Budapest valuta deviza	---	1515	---	7125	---	---	915	---	---	---	---	---	---	---	---	---
	---	1510	27250	---	---	4128	935	---	3445	27175	---	1850	77850	---	---	---

Textiláru
legalcsóbb beszerzési forrása
Klein Sámuel és Fivére
kézműaru nagykereskedőknél
Cluj, Piata Mihailu Viteazul
(Széchenyi-tér) 34.

Megérkeztek a tavaszi
saison divatkülönlegességei
**szövetekben
és
selymekben!**
Grünwald és Steiner
női divatkülönlegességek áruháza CLUJ,
PIATA UNIRII No. 12.

**MODERN ÜVEGCSISZOLDA
ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR**
PÉCHY és TÁRSA
Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna
(Kapacius-u.) 20. 0000000000000000 1381
készíti a legszebb tükröket
és butorüvegeket minden
méretben és mennyiségben
Ujrafoncsorozás!
Kérjen árajánlatot!

פנסיון Pension Hirsch Semmering
2 és fél órányi távolságra Wien-től 1000 méter
magasságban a tenger színe felett

Engros eladás!
1342
**Rövid, norinbergi, ga-
lanterie és papíráruk m
külföldről raktárra érkeztek**
Engros!
Simplon-áruház
25uj, Calea Reg. Ferdinand
Cl. sz. Főpostával szemben.
Szakmabeli segéd fevéttetik.
Engros eladás!

GUTFRIED és HERSKOVITS
Oradea-Mare
(Nagyvárad)
Piata Unirii 12
Telefon szám 211.
Megrendeléseket
postán eszközölünk.
Erdély legnagyobb és legszolidabb importörjei.
Komplett vagon olasz Clarc-cérna valamint
nyári harisnyák, keztük és horgolt nyak-
kendők érkeztek. Állandó nagy raktár min-
denemű rövidáruban. 000000000000000000

**GRÜNWALD-ÜVEGCSISZOLDA
ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR**
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT
ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16
Tükrök és butorüvegek minden
méret és modell szerint készülnek
Tükrüveg megérkezett!
Ujrafoncsorozás I I I I
Finntükrök raktára I I I

óban minden este 9-10
& Teddy
myestélye

SPORT IRÓGÉPEK

Labdarugás

Kovács Miklós a Szika-féle vesztegetési ügyről. A Szika-féle bírósági vizsgálata tegnap kigyója tovább nő. Jelentették, hogy a Marosmenti Alosztály részéről lefolytatott vizsgálat során Szika János bíró fentartotta vádját, hogy az emlékezetes temesvári Kinizsi-MTK mérkőzés alkalmával a marosvásárhelyi egyesület egyik előtte ismeretlen vezetője felkereste őt öltözőjében és 30 ezer koronát ajánlott fel neki, ha az MTK csapatával megnyeri a mérkőzést. Közöltük azt is, hogy a Marosmenti Alosztály véleménye szerint a Szika bíró által adott szeméyleírás Kovács Miklós volt MTK vezetőjára illik. A Bukarestben tartózkodó Kovács Miklós most nyilatkozatot küldött be lapunknak, amelyben nevetséges állításnak minősíti azt a vádat, hogy valaki az MTK részéről Szika János bíróknak 30 000 koronát ígért volna bármilyen címen is, annál inkább, mert az MTK-nak sem akkor, sem ma nincs 30 000 koronája, hanem ellenkezőleg, tekintélyes adóssággal küzd. Anyagi viszonyainál fogva ő, Kovács Miklós sem engedheti meg magának a bíró megvesztegetésének fényűzését. Kifogásolja és hibáztatja nyilatkozatában Kovács Miklós, hogy bár a vizsgálat idejében, április 15-től április 24-ig Marosvásárhelyt tartózkodott, őt az alosztály április 21-iki ülésén is résztvevő és az összes marosvásárhelyi sportférfiakkal érintkezett és tárgyalta, a Marosmenti Alosztály nem hallgatta ki őt ebben a csinos ügyben, hanem szubjektív megállapítást terjesztett fel a kolozsvári Comitetul Regionalhoz. A Szika-féle szeméyleírást Kovács Miklós annak tulajdonítja, hogy a legtöbb Marosvásárhelyen megartott MTK-Kinizsi 3:1 eredményű mérkőzésen, amidőn — véleménye szerint — Szika bírói közreműködésével akarta a Kinizsit a kiegyenlítés lehetőségeihez juttatni, Kovács Miklós kemény kritikában részesítette ezen eljárását. Az audiatur et altera pars elvénél fogva ismerettük a meggyanúsított Kovács Miklós véleményét is. Különösnek találjuk azonban, hogy Szika János bíró a napisajtóban és a szaklapokban megjelent közlemények dacára sem tartotta még szükségesnek nyilatkozni és hogy a kolozsvári Comitetul Regional fejeletti bizottsága, amely a további vizsgálatot vezeti, csigalassúsággal intézi ezt a felháborító sportbotrányt.

A Birák Bizottsága új tagjai. A kolozsvári Birák Testülete kedden este tartott ülésén egészítette ki a marosvásárhelyi Subcommitteeul Regional felállítására folytatott megüresedett és a múlt évi közgyűlés által beneműltöt Birák Bizottsági helyeket. Titkos szavazás útján a BB új tagjaivá Stotter Aladár (Haggibbor) és Winkle István (KAC) szov. bírák választottak meg, míg a Birák Testülete ellenőrévé Nagy Ádám (KAC) szov. bíró választották meg. A BT egyben felkérte Molnár Lajos elnököt, tiltakozzék a Comitetul Regionalnál a felfüggesztett Auspitz Sándornak a Marosmenti Subcommitteeul Birák Bizottságába való beválasztása ellen.

Mezei Géza bírói minősítése. A kolozsvári Birák Bizottsága felhatalmazott annak megcáfolására, mintha Mezei Géza (Haggibbor) bírójelöltnek a budapesti MLSZ-től nyert I. fokú minősítését nosztrifikálta volna. A BB régebbi döntése különben is lehetetlenné tette Mezei Géza budapesti bírói képesítésének elismerését. A bizottság a Mezei Géza által vezetett mérkőzések alapján minősítette őt FSSR gyakorlóbíróvá és Budapestben szerzett képesítését nem vette és nem vehette figyelembe. Az a hírlapi közlés tehát, amely Mezei Géza bírói nosztrifikálását és minősítésének a BB részéről való leszállítását jelentette, téves és helytelen információ következménye volt.

Van szerencsém értesíteni a t. c.-t, hogy külföldi tanulmány utamról visszatérve Piata Mihailu Viteazul 41. szám alatt írógépjavító műhelyt nyitottam, ahol bármilyen rendszerű író, számoló és írógépek javítását és takarítását vállalom. Ugyazint román-magyar és német betűrendszerre való átalakítását. Raktáron tartok mindennemű írógépeket, kellekeket és a legelsőbbrendű külföldi gyártmányu írógép-szalagokat. Levélbeli hívásra kimegyek. 3669-1. Becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel:

Finkler Antal,

írógép-műszerész. P. M. Viteazul 41. Babos-palota a nagy vashid mellett.

Kolozsi sósfürdő

Legjobb fürdő reumatikus bántalmak ellen. Meleg és hideg sósfürdő. Napfürdő. — Új gépek és új kádak. — A kolozsi sósfürdő június elején nyílik meg. — A vendégeket kérjük gondoskodjanak idejekorán szobákról. — A fürdő szállóját teljesen átalakítottuk. Részletes felvilágosítást szívesen nyújtunk.

A kolozsi fürdő igazgatósága

Eisenstädter Fülöp volt Lakatos-áruház

Str. Reg. Maria v. Deák Ferenc-u. 13. Március 15-től április 15-ig reklám napi árai
Gumilabda..... 4 lejtől feljebb
Gyerekkocsi... 200 „ „
Porcellán bögre... 8 „ „
 csésze ajánlva L 1675
 Bor és pálinka szervezek... 70—
 Husvétii cikkek óriási választékban. Galanteri és nürnbergi cikkek nagyban eladása 1274

Utazó bőrönd és táska

legjobb minőségben kapható
Farmati bőröndösnél
 Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

Cukorka és csokoládé raktár

Luszig és Nussbacher
 Cal. Regele Ferdinand 31.
 Szállítunk postán, utánvét mellett.

Wieni irodánk

és Bruck—Hegyeshalom—Budapest—Szoonok—Biharkeresztes—Békéscsaba és Kötegyauban felállított saját exposituraink útján
kötbér kikötése mellett
5—10—15 napi
 határidőn belül Ó-és Uj-Románia bármely részébe vagy vissza **darábáru és vagonrakomány** szállításokat vállalunk
Deutsch Testvérek. Központ Cluj, P. Unirei 26. Fiokok Wien I. Rotenturm Str. 12. Oradea-Mare Rimauóci-u. 12. Orsova Dunapart. 1276

RASOL BORETVÁLÓ POR

Van szerencsém az érdekeltek szíves tudomására hozni, hogy az általam készített
Ideal Rasol boretváló por
 törvényileg védve, kilogrammja 22 lejtől kapható úgy kicsinyben mint nagyban. Viszonteladónak 5 kg.-on felüli vételnél nagy árkedvezmény. Megrendelhető a készítőnél
Reszling József fodrász
 Cluj, Strada Baritui (v. Malom-u.) 2. sz. 3726-1

A cipőimport teljesen megszűnt
 mert a
Renner Testvérek és Társai
 Börgyár Rt., Cluj—Kolozsvár gyárt mindenféle férfi, női és gyermekcipőt színes és lakbőrökből is a legelőgansabb kivitelben!! 1301

Első Erdélyrészi Ékszerárugár
 CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Xenofon (Szapann-u.)

Gyárt és állandó raktár mindenféle ékszerárugárban. Vállal rillians munkákat javításokat és alakításokat. Valódi és hamis ékkövek. Foglaltó és vésnöki műterem. — Fogászati arany és forrasztó, huzalok és lemezek arany és ezüstenben.
 Nemesfém beváltó!
 Telefon int. 2—13. — Sürgőny cím: „Juvaere Cluj“ 1273

Ringli
 1/10, 1/8, 1/2 1/1-es és
citrom
 érkezett
Léb Fivérekhez,
 Cluj. Telefon 4—71.

Uri divatüzlet,
 mely már régebben fennáll szép berendezéssel, vidéki városban
szakmabeli fiatalember
100-120.000 lei tőkével
társul kerestetik
 Teljes című személyi adatokat is tartalmazó megkereséseket „Szép jövő” jellegével továbbít az Est hírlapiroda Cluj 3723-1

Építetők figyelmébe!
 Oltott, oltatlan
MÉSZ
 valamint cement és gipsz különként, mázsáknént és vagontelekben legolcsóbban a
CALCIT-MÜVER RT.
 nál, Fellegvári-ut 9. sz. alatt szerelhetők be. Megrendelések telefon útján is leadhatók. Telef. 1106.

Hirdessen az UJ KELET-ben!

MOLYKAR
 ellen megvédi
SZŐRME RUHAIT
 Tűz és betörés ellen biztosítva.
 Javításokat téli sesonra már vállalunk
Eisenstädter & Comp.
 szőrmearuház CLUJ-KOLOZSVAR, Cal. Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca 7 szám. 1333

APRÓHIRDETÉSEK

Házasság. Erdély legelőgansabb kereskedelmi városának legforgalmasabb terén levő üzletébe szolid, intelligens izraelita kereskedő benősülhet. Részletes, lehetőleg fényképpel ellátott teljes című érdeklődéseket a család barátához »Benősülés» jellegre a kiadóhivatal továbbít. Discretio biztosítatik 3478-1

Gyakornok magyar-német nyelvismerettel azonnalra kerestetik. Sigmund Aschenberg, nemzetközi szállítási iroda, Cluj, Regele Ferdinand 85.

Elveszett nyolchoznapos, hím, farkaskutya. Becsületes megtalálójá Majális-utca 24 alatt illő jutalomban részesül. 3740-1

Keresek azonnalra 2 vagy 3 gyermekhez vidékre intelligens, vallásos, fiatalembert, aki a héber nyelven kívül román, magyar és német nyelvet tanítani tud. Címet a kiadóhivatal továbbít. 3742-1

Mindenféle fordítások román, magyar, angol és francia nyelvre, valamint írógéppel való másolás gyorsan és pontosan készülnek. Fővétel hely Friedmann hírlapiroda. 3405-1

Intelligens urinő özv. izr. vallásos, férjhez menne egy intelligens uri emberhez. Cím a kiadóhivatalban. 3754-1

Perfekt könyvelő a magyar, német és román nyelvet jól bírja, kereskedelmi érettségivel rendelkezik, állást keres. Ajánlatokat a Friedman könyvkereskedés »Könyvelő» jellegre továbbít. 3753-1

60 m² bádogtelő eladó. Hirsch Tor-dai-ut 2.

Beosztott, mosótalp, felsőbőr és szőgyártóbiának
 Állandóan nagy készlet készletben és nagyban, legolcsóbb árak mellett. — Védési megrendeléseket is postacsekkal lehet elkészíteni. — Jelenlegi talp és beosztott ára 40—70 lejt. — Vagontelekét 3 szobalék kedvezmény. **SAMSON BÖRGYÁR,** Györgyár-utca 1. Györgyár-utca sz. 1. Telefon 3-86. Jákab 3-87

A distingvált ízléssel berendezett Pele-féle festő műterem Str. Saguna 13. sz. alatt (v. Bartha Miklós-u.) f. hó 3-tól már fényképezett műteremmel alakítva áll a nagyobb igényű uri közönség rendelkezésére,
Gárdi Imre
 cégtulajdonos szakavatott vezetésével. 3755-1

Előírással hitelesített űrmértékek
 nagyban gyártása 1296
GRÜNWALD JAKAB
 villanyerőre berendezett gyárában legelőgansabban szerelhetők be. Ugyanott konyhai felszerelési cikkek kaphatók. Cluj, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 13. sz.

Cégtáblákat
 legolcsóbban készít 1316
JAKAB
 Starda Regala 12a. (volt Majális-u.)

Coron Blue

(Kékitő kocka), kékitő illatos, tinta, párna, festék, katalplakk minden színben, légyapapir süveges, szalagos és ives. **Padió sárgító,** garantált minőség, legolcsóbb ár.
„LUXOR” vegyszertári gyár, Cluj,
 Telegram: „Luxor”, Cluj, Telefon 12—97.
 Engros engedmény. 1295

Kássa A.
 legolcsóbb géplakatos és villamoserő átviteli vállalat. Szakmája mindenféle gépek motorok javítása, gyárak malmok és ipartelepek szerelését, bővítését, javítását jutányosan vállalja. Javító műhely
CLUJ—KOLOZSVAR, 1288
 Cal. Victoriei 99. sz.

IFJU KELET
 Zsidó Ifjúsági folyóirat
Előfizetési ár egy évre 80 lei.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Cluj, Caiea Reg. Ferdinand 48.

Szerkesztőség, hivatal és nyomda
 Cluj-Kolozsvár, Str. L. Pop. — Brassai-utca
 Az Uj Kelet telephelye
 Szerkesztőség
 Kiadóhivatal
 Nyomda
 Héber osztály
 Za. N. Sz.

A kéziratok kizárólag szerkesztőségnek kerüljenek. — Kéziratok adunk vissza és nem tartunk meg.

V. évfolyam

A költő

Odesszában egy költő és só Kelet felé, ahol álmodik egy szimbolikus A durva zsákvaszortelen és fáradt kádort keresi feltároló nappal táru fel és aho tetét és foszló deni. Nem szim nyügöz és sajd aki az uj zsidó dalokat ajánd mert nincsen pé lázas és lesulyo heti Keletre, hogy odautazzél

Utascok érkez stantinápolyba, ók hozták magu emberi tragikum tes sorsának hi a modern héber doklik. Az éhség beri testet há halál pitvara láz kimarta belő gát és mindene, a halálal megbi egyszer mégis lá det, ahonnan Nincsen kenyere jának, nincsen r durva darócába helyett a rajong álkozik.

A próféták s feta sorsa pedig nagy próféták, szépségével nem nép habozó ősz voltak. Nagy amelyeket isten éreztek és meg szavakban szórták és othont szívében. A na voltak, szenvedő rek, akik fájdal tottak ki maguk a mi uj prófé szenvedést dalol tendős számkivet zsidóság a messi bére érkezett. A a messiási fogal amely benne van dóság erejében számkivetettek. Az uj próféták é a nagy feltámadá feltámadást, am jövendők, am szétszórt népét é naán országába.

Chernihowszka héber költő, szer a régi nagy próként Mózes vitte öltönyi időn ker időn keresztül le himnusokban rá az eltespedt zsidó dolat röges útján zelőbb a zsidó miként Mózes se földjét, mert nag tott, Chernihowszka költészetében meg mert nagy és s lassított.

Mert Chernihowszka Az ő költészetét mint a régi prófé raiban a zsidó er